

Vuosikertomus

2018

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Sisällys

1	SAK:n vuosi 2018 lukuina	3
2	Puheenjohtajan tervehdys	4
3	Avauksia ja muuta vaikuttamistyötä	6
	Aktiivimallia vastustava #Äänityöttömälle -mielenilmaus pysäytti päiväksi Suomen	6
	Työttömyysturvan kehittäminen jatkui myös Mahdollisuuksien aika –hankkeessa	11
	Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta jatkaa toimintaansa	12
	Tulevaisuus tänään – tapahtumassa kaikki saivat mahdollisuuden keskustella	14
	Muu vaikuttaminen henkilöstön kertomana	16
4	SAK vaikuttajana	21
	Viestinnän vuosi 2018	21
	Hiljaista vaikuttamista	26
	Vaikuttaminen lukuina	27
	SAK:n edustajiston vaalipaneeli	28
	SAK tekee paljon myös kansainvälistä vaikuttamista	29
	Vaikuttamista koko Suomessa	31
	Vuoden 2018 julkaisut	35
5	SAK jatkoi uudistumista	36
	Viestintä eteni ideasta käytäntöön	36
	Kotiuduimme uuteen Pitkäsillanrannan toimistoon	37
	SAK ottaa digitalisaation mahdollisuuksista kiinni	38
6	Sijoituksia reiluun työhön	39

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

1 Vuosi 2018 lukuina

108 virallista lausuntoa

112 asiantuntijakuulemista
Mukana kuulemiset ja kirjalliset asiantuntijalausunnot.

347 työryhmää, neuvostoa, hallitusta ja toimikuntaa, joissa on SAK:n edustajia.

SAK:HON KUULUU

18 jäsenliittoa 16.11.2018 saakka, sen jälkeen 17, noin 2 900 ammattiosastoa ja yli 100 paikallisjärjestöä

PÄÄTTÄVÄT ELIMET

Edustajistossa jäseniä 129 54 75

Hallituksessa jäseniä 20 6 14

Johtoryhmässä jäseniä 6 3 3

Hallitus kokoontui 13 kertaa ja työvaliokunta 9 kertaa

LIITTO JA JÄSENISTÖ

SAK:laisia oli viime vuonna yhteensä

897 870

joista 46 % ja 54 %

ASIAANTUNTEVA JA SITOUTUNUT HENKILÖKUNTA

Kokoaikainen henkilökunta:

68 41 27

 2 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa eli 3 % henkilökunnasta

 Henkilöstön keski-ikä 48 vuotta (49 vuonna 2017)

 Uusia työntekijöitä SAK:hon tuli 8 (11 vuonna 2017)

 Keskiarvopalvelusaika 13 vuotta

2 Teemme joka vuosi työtä toistemme puolesta

Kaksi suurta tarinaa hallitsivat SAK:n vuotta 2018. Nämä tarinat myös yhdistivät ja tiivistivät SAK:laisen ay-liikkeen rivit. Nämä tarinat eivät myöskään ole päättyneet. Ne vaikuttavat jatkossakin työelämään, sosiaaliturvaan ja ay-liikkeen toimintamahdollisuuksiin. Ja näiden puolesta joudumme jatkossakin kamppailemaan. Ilmaiseksi niitä ei ole saatu, eivätkä ne ilmaiseksi säily.

mielenosoittajaa paukuttaa ämpäreitä perjantaina 2. helmikuuta Senaatintorilla, valtioneuvoston linnan ikkunoiden alla. Aktiivimallia vastustava kansalaisaloite on kerännyt miltei kuukaudessa vajaat 150 000 allekirjoitusta ja SAK:lainen ammattiyhdistysväki on päättänyt järjestää työnseisauksia eri puolilla Suomea. Helsinkiin saapuu bussilasteittain väkeä kertomaan tuntosensa aktiivimallista #Äänityöttömälle-kampanjan nimissä.

SAK oli vastustanut mallia sen valmistelusta saakka ja 2.2. vahvistamme viestiä joukkovoimalla. Luottamus maan hallitukseen oli pohjamudissa. Kilpailukykykysömuksen piti tuoda rauha työmarkkinoille ja lopettaa työttömyysturvan leikkaukset, mutta näin ei näyttänyt tapahtuvan. Väki protestoi – ja syystä.

SAK ei vastustanut työttömyysturvan aktiivimallia vain vastustamisen ilosta vaan siksi, että se on kilpailukykykysömuksen vastainen työttömyysturvan leikkaus. Se lisää byrokratiaa, lannistaa ja nöyryyttää työttömiä sekä on eriarvoistava vääryys.

Aktiivimalli tuli voimaan vuoden 2018 alusta ja vuotta myöhemmin tiedämme, että kaikki se kritiikki, jota SAK esitti mallin valmistelun aikana,

HELMIKUUN ENSIMMÄISENÄ PÄIVÄNÄ vuonna 2018 Helsingissä pyryttää lunta ja rankasti. Kaupungin iltapäiväliikenne on huonosta kelistä sekaisin ja bussit juuttuvat lumeen Hämeentiellä. Seuraavana päivänä julkinen liikenne ei kulje lainkaan, sillä järjestämme Senaatintorilla #äänityöttömälle-mielenosoituksen työttömyysturvan aktiivimallia vastaan. Kymmenentuhatta

oli totta. Kaikki se, mitä sanoimme, on tapahtunut. Työttömyysturva on leikattu yli puolelta työntekijöistä, eikä aktiivimalli ole saanut ihmisiä "aktivoitumaan".

SAK:n ja Teollisuusliiton loppuvuodesta 2018 tekemien kyselyiden mukaan harvempi kuin joka kolmas (30 prosenttia) työttömistä on pystynyt täyttämään aktiivimallin ehdot sen ensimmäisen vuoden aikana. Viidennes on saanut ehdot täytettyä jollain tarkastelujaksolla. Vaikein tilanne on Pohjois-Suomessa asuvilla ja yli 55-vuotiailla työttömillä. Kyselyihin vastasi yhteensä lähes 6 000 SAK:laisten alojen työttömyyskassojen jäsentä.

Tavoitteenamme on, että kevään 2019 eduskuntavaalien jälkeen muodostettu hallitus hylkää aktiivimallin.

Emme ole kuitenkaan jääneet vaihtoehtottomiksi, vaan olemme kehittäneet vaihtoehtoamme työttömyysturvan kehittämiseksi. Esitimme SAK:n kannustavan työllistymismallin tammikuussa 2018 ja sen pohjalta kehitellyn kannustavan työllistymisturvan tammikuussa 2019.

Työttömyysturvan aktiivimallin tarina tämän hallituksen osalta päättyi talvella 2019, kun eduskunta käsitteli kansalaisaloitteen ja totesi hallituspuolueiden enemmistön turvin, että mallissa on paljon kehitettävää ja sen vaikutuksia on arvioitava, mutta aloite aktiivimallin hylkäämiseksi ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Aktiivimallissa kiteytyy Sipilän hallituksen toimintatapa karuimmillaan: asiantuntijat ja asianosaiset kertovat jo valmisteluvaiheessa, mikä tulee olemaan epäonnistunut lopputulos, mutta siitä huolimatta asia viedään eteenpäin, seurauksista piittaamatta.

HUHTIKUUSSA HALLITUS ISTUU kehysriihään ja ilmoittaa yllättäen sen päätteeksi työntekijöiden irtisanomissuojan heikennyksistä. Ensinnäkin se haluaa vapauttaa alle 30-vuotiaiden määräaikaiset työsuhteet perusteista ja toiseksi se haluaa helpottaa henkilöperusteista irtisanomista alle 20 hengen yrityksissä. Näillä toimilla se haluaa edistää työllisyyttä.

SAK:n hallitus reagoi välittömästi esityksiin ilmoittaen, että niitä ei pidä toteuttaa. SAK:n hallitus myös toteaa useamman kerran, että näiden esitysten eteenpäin vieminen aiheuttaa työmarkkinahäiriöitä. Palkansaaja-keskusjärjestöt yhdessä nais- ja nuorisojärjestöjen kanssa esittävät hallitukselle vetoituksen nuorten työsuhdeturvan säilyttämiseksi. Kesän aikana hallitus luopuu määräaikaisten työsopimusten helpottamisesta, mutta valmistelua irtisanomisten helpottamiseksi jatkuu koko ay-liikkeen vastustuksesta huolimatta.

SAK kampanjoi voimakkaasti irtisanomislakia vastaan julkisuudessa ja pian koko Suomi tietää, miten hallitus aikoo heikentää työntekijöiden irtisanomissuojaa. Hallitus yrittää heikentää lain vastustusta rajaamalla lain soveltamisen alle kymmenen hengen yrityksiin. Taloustieteilijät kertovat julkisuuteen, että hallituksen kaavailemalla työsopimuslain muutoksella ei ole työllisyysvaikutuksia, mutta asiantuntijoiden mielipiteillä ei ole vaikutusta valmistelun jatkamiseen.

Liitot tekivät hallinnoissaan päätöksiä työtaistelutoimien aloittamisesta. Ylityö- ja vuorovaihtokieltoja, päivän pituisia työnseisauksia, mielenilmaisuja. Tunnelma työmarkkinoilla oli kireä. Ratkaisua ei haettu palkansaajajärjestöjen ja hallituksen välillä, vaan hallitus teki omia ratkaisujaan ja palkansaajat pohtivat yhdessä Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n kanssa mahdollista ulospääsyä eskaloituvasta kriisistä.

Työnantajat ja yrittäjät tuomitsivat kovin sanoin työtaistelut. Erityisesti julkisen alan lakko aiheutti moraalipaniikkia ja toimia lakkojen murtamiseksi. Hoitajien, hoivaajien ja varhaiskasvatuksen sekä koulujen ruokailusta huolehtivan henkilöstön toimet etujensa puolustamiseksi eivät tuntuneet sopivan kaikkien maailmankuvaan. Naisvaltaiset alat eivät vain alistu ylhäältä annettuun, vaan halusivat vaikuttaa ja tehdä vaikutuksen. Nämä työtaistelut toivat näkyväksi sen arvokkaan ja välttämättömän työn, jota naisvaltaiset alat tekevät pienellä palkalla suomalaisen yhteiskunnan ylläpitämiseksi.

Viimeinen niitti -kampanja loppui, kun hallitus teki uuden ehdotuksen, jossa lainsäädäntöön kirjattiin vain se, mikä on tähän mennessä ollut jo käytäntö. Muut kysymykset siirrettiin kolmikantaiseen valmisteluun, joka päättyi keväällä 2019.

Näiden kertomusten ohessa teimme valtavasti muuta vaikuttamis-, edunvalvonta- ja järjestötyötä. Työtä toistemme puolesta. Joka päivä, suurella sydämellä. Kiitos siitä kuuluu henkilökunnalle, hallinnolle, liitoille ja jokaiselle jäsenelle, jotka osaltaan ovat tukemassa ja kehittämässä suomalaista yhteiskuntaa ja työelämää entistä paremmaksi.

Työ jatkuu, tänään ja tulevaisuudessa. Tervetuloa mukaan.

Jarkko Eloranta

SAK:n puheenjohtaja

Jarkko Eloranta

Puheenjohtaja
Ordförande
President

3 Avauksia ja muuta vaikuttamistyötä

Aktiivimallia vastustava #Äänityöttömälle -mielenilmaus pysäytti päiväksi Suomen

OLEMME SAANEET PAINOTTAA useita kertoja maan hallitukselle päättyneellä vaalikaudella, ettei työpaikkoja synny työttömyysturvaa leikkaamalla. Näin oli myös vuonna 2018.

SAK vastusti alusta alkaen työttömyysturvan aktiivimallia, eikä osallistunut sitä koskevan hallituksen esityksen valmisteluun. Viestimme aktiivimallin epäoikeudenmukaisuutta medially ja päättäjille, mutta vasta lain hyväksymisen jälkeen loppuvuonna 2017 kansalaiset ja media heräsivät aktiivimallin epäoikeudenmukaisuuteen. Vajaassa parissa kuukaudessa aktiivimallin kumoamista esittäneen kansalaisaloitteen allekirjoitti yli 148 000 ihmistä.

Emme voineet katsella vain sivusta työttömien kyykyttämistä ja hallituksen tekemää epäoikeudenmukaista leikkausta työttömyysturvaan. Tammikuun puolessa välissä SAK:n hallitus päätti #Äänityöttömälle -mielenilmauksen järjestämisestä ja kutsui koolle liittohallintojen edustajat jo seuraavalle viikolle.

Emme tyytyneet vain vastustamaan, vaan SAK esitteli liittohallintojen kokouksessa SAK:n kannustavan työllistymismallin. Se oli vaihtoehtomme nykyisille työtöntä kohtuuttomasti rankaiseville karensseille ja aktiivimallille. Malli herätti runsaasti kiinnostusta.

Aktiivimallia vastustava #Äänityöttömälle-mielenosoitus Senaatintorilla Helsingissä 2. helmikuuta 2018 houkutteli paikalle noin 10 000 osallistujaa. Suoraa lähetystä oli mahdollista seurata useilla verkkosivuilla ja YLE:n TV1:ssä.

Mielenilmaukset näkyivät ihmisten arjessa. Osa työpaikoista oli kiinni ja matkustaminen takkuili eri puolilla Suomea, sillä SAK-laisten liittojen työnseisauksiin osallistui noin 200 000 työntekijää.

Työmme tuotti tulosta. Pääministeri Juha Sipilän hallitus päätti korjata aktiivimallia muun muassa lisäämällä ehtoihin kelpaavia koulutuksia. Muutokset ovat tulleet voimaan vuoden 2019 alkupuolella.

Muutokset olivat oikean suuntaisia, mutta eivät poistaneet perusongelmaa. Emme ole siihen edelleenkään tyytyväisiä ja tavoitteenamme on, että aktiivimalli kumotaan keväällä 2019 alkavalla uudella vaalikaudella.

Hallitus valmisteli myös koko toimintavuoden ajan "aktiivimalli kakkosta" eli omatoimisen työnhaun mallia. Lopulta hallitus ei kuitenkaan antanut eduskunnalle tätä koskevaa lakiesitystä.

Näin SAK vaikutti aktiivimallin perumiseksi

Kesäkuu 2016

- Kilpailukyky sopimus syntyy. Osana sopimusta hallitus peruu leikkauslistaan kuuluvat lisäleikkaukset työttömyysturvaan.

Syyskuu 2016

- Ajatus aktiivimallista nousee esiin valtiovarainministeriön kansliapäällikön Martti Hetemäen kolmikantaisessa työllisyystyöryhmässä, jonka työhön SAK jätti eriävän mielipiteen.
- Hallitus antaa työryhmälle kuukauden aikaa ja tiukan toimeksiannon, joka tarkoittaa käytännössä työttömyysturvan leikkaamista. SAK osallistuu työryhmän työhön.

1. tammikuu 2017

- Ennen kilpailukyky sopimusta päätetyt 200 miljoonan euron leikkaukset työttömyysturvaan tulevat voimaan. Osana leikkauksia ansioturvan pituus lyhenee, korotusosia heikennetään ja omavastuupäiviä tulee lisää.
- Aktiivimallia pohtineen työryhmän työn päätyttyä hallitus jatkaa aktiivimallin valmistelua. SAK ei osallistu valmisteluun, sillä leikkauksia on tehty jo riittävästi ja kyse on enää jo päätetyn mallin viilaamisesta.
- Teemme vaikuttamistyötä aktiivimallin perumiseksi ja tuomme mallin epäoikeudenmukaisuuden esille esimerkiksi tiedotteissa, mediatilaisuuksissa ja tapaamisissa päättäjien kanssa.

Joulukuu 2017

- Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen aktiivimallista.
- Mediat ja kansalaiset heräävät vastustamaan aktiivimallia. Aktiivimallin perumista vaativaan kansalaisaloitteeseen vyöryy nimiä. SAK ja SAK:laiset liitot saavat valtavasti palautetta.

15. tammikuu 2018

- SAK:n hallitus päättää #Äänityöttömälle-mielenilmauksen järjestämisestä ja kutsuu koolle liittohallintojen edustajat Messukeskukseen.

23. tammikuu 2018

- SAK:laiset liittopäätäjät kokoontuvat Messukeskukseen. SAK esittelee kannustavan työllistymismallin.

31. tammikuu 2018

- Aktiivimallin kumoamista vaativa kansalaisaloite kerää yli 140 000 nimeä sulkeutumispäivään mennessä.

2. helmikuu 2018

- SAK järjestää aktiivimallia vastustavan #Äänityöttömälle-tapahtuman Senaatintorilla Helsingissä.

11. huhtikuu 2018

- Kehysriihessä SAK:n painostustoimet ja kansalaisaloite tuottavat tulosta: nykyiseen aktiivimalliin tulee korjauksia.
- Näyttää hetken myös siltä, ettei pelätty aktiivimalli kakkonen etene.

Syyskuu 2018

- Kehitämme SAK:n omaa vaihtoehtoa kannustavaksi työllistymisturvaksi.
- Teollisuusliitto tekee työttömille jäsenilleen kyselyn aktiivimallista ja samalla myös SAK tekee vastaavan kyselyn muille SAK:laisille työttömille. Saamme yhteensä yli 6 000 vastausta, jotka kertovat karua kieltä aktiivimallista. Erityisesti ikääntyvien ja osatyökykyisten on ollut vaikea täyttää aktiivimallin ehtoja ja myös alueellisesti aktiivimalli osoittautuu epätasa-arvoiseksi.

Joulukuu 2018

- Sipilän hallitus asettaa kaksi kolmikantatyöryhmään kehittämään aktiivimallia ja omatoimisen työnhaun mallia. Molempien työryhmien työ päättyy laihoin tuloksin vuoden 2019 puolella.

10. tammikuu 2019

- SAK julkaisee kannustavan työllistymisturvan.

500 osallistujaa aktiivimallin vastaisia toimia pohtineessa liittohallintojen yhteiskokouksessa 23. helmikuuta 2018

148 000 allekirjoittajaa aktiivimallin kumoamista esittäneessä kansalaisaloitteessa

10 000 osallistujaa #Äänityöttömälle -mielenosoituksessa

SAK:n kannustava työllistymisturva luottaa työttömään

Julkaisimme vuoden 2018 alussa #Äänityöttömälle-mielenilmauksen yhteydessä SAK:n kannustavan työllistymismallin, joka kurittamisen sijaan kannustaa työtöntä palveluin ja porkkanoin. Mallin kehittäminen jatkui koko vuoden 2018 ja julkaisimme laajemman mallin – Kannustavan työllistymisturvan – vuoden 2019 alussa.

SAK:n työllistymisturva on yksinkertainen ja joustava työttömyyden aikainen toimeentuloturva, joka täydentää myös keikkatyötä tekevien toimeentuloa tarvittaessa. Työllistymisturvan toinen puoli ovat palvelut: laadukkaat palvelut tukevat työnhakua, kouluttautumista ja työkykyä.

Malli purkaa byrokratiaa monin tavoin hyödyntämällä esimerkiksi tulorekisteriä täysimääräisesti sekä luopumalla työaikatarkastelusta työttömyysturvassa. Osana uudistusta SAK lisäisi myös voimavaroja työttömien palveluihin.

SAK:n työllistymisturva lyhyesti

- Vain kaksi etuutta työttömyysturvassa: ansioturva ja perusturva.
- Selkeyttä tuo myös byrokratian vähentäminen.
- Lyhytaikaisen työn tekeminen on aiempaa helpompaa soviteltua päivärahaa uudistamalla.
- Palkansaajan ja yrittäjän välinen ero on aiempaa selkeämpi.
- Palkansaaja voi vakuuttaa työttömyyden varalle sekä palkansaaja- että yrittäjätulojaan yhdistelmä-vakuutukseen. Myös yrittäjä voi vakuuttaa molempia tulojaan.
- Työssäoloehto on kuusi kuukautta, mutta se määräytyy työajan sijaan tulojen mukaan.
- Työttömän on ilmoitauduttava työnhakijaksi ja haettava työtä.
- Omavastuupäivät poistuvat työttömyyden alusta.
- Työllistymisbonus kannustaa muuttamaan työn perässä.

Palvelut ovat työllistymisturvan toinen puoli

- Jokaiselle työttömälle on tehtävä henkilökohtainen työllistymissuunnitelma.
- Puhelinsoitto ei riitä, työtön on tavattava kasvotusten heti työttömyyden alussa.
- Työttömyysturvaa laiminlyöntien vuoksi leikkaavat karenssit ovat nykyistä lievempiä ja kovenevat asteittain.
- Palveluiden rahoitusta on lisätty ja palvelut on turvattu maakuntaudistuksessa.

Lue lisää: www.sak.fi/yhteiskunta/sak-kannustava-tyollistymisturva

Viimeinen niitti -kampanja sai hallituksen perääntymään työsuhdeturvan heikentämisestä

PÄÄMINISTERI JUHA SIPILÄN HALLITUS ilmoitti huhtikuussa 2018 työntekijöiden irtisanomissuojan ja nuorten työsuhdeturvan heikentämisestä. Esityksiään hallitus perusteli työllisyyden parantamisella. Reagoimme SAK:ssa välittömästi: ilmoitimme, ettemme hyväksy heikennyksiä ja niiden eteenpäin vieminen näkyy työmarkkinoilla erilaisina häiriöinä.

Hallitus peruikin heinäkuun alussa suunnitelmat nuorten määräaikaisten työsuhteiden perusteiden poistamisesta, mutta piti edelleen jääripäisesti kiinni suunnitelmastaan heikentää irtisanomissuojaa työntekijöiltä, jotka työskentelevät alle 20 hengen yrityksissä. Koko ay-liikkeen vastustuksen myötä hallitus taipui rajaamaan esityksen koskemaan alle kymmenen hengen yrityksiä.

Tämä ei riittänyt. Käynnistimme syyskuussa Viimeinen niitti -kampanjan, jolla vastustimme irtisanomissuojan heikentämistä ja työntekijöiden eriarvoista kohtelua. Kampanja painottui sosiaaliseen mediaan ja sitä vauhdittivat asteittain kiristyvät työtaistelutoimet. Liitot toteuttivat syksyn kuluessa ylityö- ja vuoronvaihtokieltoja, päivän työnseisauksia ja erilaisia mielenilmaisuja.

SAK:n ja liittojen kampanjointi tuotti tulosta ja hallitus perääntyi. Sipilän hallitus muutti esitystään niin, ettei siinä enää ollut henkilöstömäärää, vaan yrityksen koko huomioidaan irtisanomisperusteen kokonaisarvioinnissa, kuten on ollut jo aiemmin oikeuskäytännössä. Muutetun lakiesityksen perustelutekstit valmisteltiin kolmikantaisesti.

Samassa yhteydessä sovittiin, että henkilöstä johtuvista syistä tapahtuneen irtisanomisen karenssi lyhenee 90 päivästä 60 päivään. Lisäksi hallitus ilmoitti olevansa valmis perustamaan kolmikantaiset työryhmät korjaamaan työttömyysturvan aktiivimallia ja valmistelemaan aktiivimalli kakkosta eli omaehtoisen työnhaun mallia. Nämä työryhmät päättivät työnsä helmikuussa 2019.

#VIIMEINENNIITTI

Hallitus valmistelee mielivaltaista irtisanomislakia. Estetään sen toteutuminen.

sak.fi/viimeinenniitti

SAK oli "kone taistelumoodissa" koko vuoden 2018

Kone oli oikeastaan koko vuoden 2018 ajan viritettynä taistelumoodiin eikä sellaista ole 20 vuoden SAK-kokemukseni aikana tapahtunut koskaan aiemmin. Maan hallitus ja ay-liike ajautuivat vuoden 2018 aikana useaan otteeseen konfliktiin.

Ensimmäistä kertaa koko ay-liikkeen historian aikana SAK kutsui liittojen hallinnot yhteiskokoukseen 23. tammikuuta 2018 Helsingin messukeskukseen. Syynä tähän oli maan hallituksen päätös kiristää ja kurjistaa työttömien asemaa aktiivimallilla. Aktiivimallia vastustanut kansalaisaloite keräsi ennätysmäärän allekirjoituksia ja SAK:lainen liike edellytti alusta alkaen aloitteelle asiallista käsittelyä. Järjestimme myös #Äänityöttömälle-mielenilmaisun 2. helmikuuta 2018 Helsingin Senaafintorilla.

Yhteentörmäyksen toinen näytös nähtiin syksyllä hallituksen kehysriihipäätösten jälkeen. SAK:lainen ay-liike käynnisti koordinoitua järjestöllistä työtaistelutoimia ja liittohallinnot kokoontuivat toiseen yhteiskokoukseen arvioimaan tilannetta 5. lokakuuta.

Syksyllä kokoontui myös joukko maan hallituksen toimiin ja politiikkaan suivaantuneita nuoria ay-liikkeen aktiiveja yhteen. Kokouksesta käynnistyi kansanliike, äänestysaktiivisuuden kohottamiseen tähtäävä, palkansaajien ääniliike "Vapaiden valtakunta".

Eija Harjula
järjestöpäällikkö

Vuosi 2018 oli järjestöllisesti toiminnan vuosi. Jouduimme kutsumaan jäsenemme kaksi kertaa poliittisiin mielenilmaisutilaisuuksiin, joilla vastustimme hallituksen esityksiä heikentää työntekijöiden- ja työttömien asemaa. Mielenilmaisut tehtiin hyvässä yhteistyössä liittojen kanssa ja alueilla toimivien aktiivien sekä liittojen toimitsijoiden kanssa. Voimme sanoa, että järjestölliset toimet yhdistivät liittoja ja SAK:ta.

Matti Huutola
johtaja

Työttömyysturvan kehittäminen jatkui Mahdollisuuksien aika –hankkeessa

DIGITALISAATIO, GLOBALISAATIO JA ILMASTONMUUTOS muuttavat työelämää ja vaikuttavat SAK:laisten työntekijöiden arkeen ja työuriin. Olemme vastanneet jo kolmen vuoden ajan haasteeseen Mahdollisuuksien aika -hankkeella, joka keskittyy vuosittain kahteen ajankohtaiseen työelämään vaikuttavaan teemaan tai ilmiöön.

Keväällä 2018 tutkimme tekoälyn ja muun modernin teknologian vaikutusta työelämän laatuun sekä erityisesti SAK:laisten työntekijöiden työntekoon. Syksyllä pohdimme keikkatyöntekijöiden toimeentuloa palkan ja sosiaaliturvan avulla.

Molemmista teemoista saimme monipuolisesti hyödynnettäviä tuloksia, joista osa päättyi myös vuoden 2019 alussa julkaistuu SAK:n kannustavaan työllistymisturvaan.

Osallistuimme vuonna 2018 myös sosiaalisen median kautta aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja pidimme asioita esillä myös EU-yhteyksissä. Julkaisimme myös tutkimuksia, esityksiä, videoita ja blogeja, joihin voit tutustua SAK:n verkkosivuilla.

Olemme SAK:ssa saaneet huomattavan paljon kiittävää palautetta sekä kotimaan että ulkomaan toimijoilta siitä, että SAK on paitsi kyennyt kuvaamaan ajankohtaisia työelämäilmiöitä myös tarjonnut konkreettisia ratkaisuja, joiden avulla työelämä muuttuu laadullisesti nykyistä paremmaksi. Mahdollisuuksien aika -hankkeen tuloksia on hyödynnetty myös SAK:n eduskuntavaalitavoitteiden laadinnassa.

Lue lisää osoitteessa www.sak.fi/yhteiskunta/mahdollisuuksien-aika.

Mahdollisuuksien aika -hankkeen kolme tavoitetta

- 1) Lisätä ymmärrystä työelämän ja palkansaajaliikkeen kohtaamista haasteista.
- 2) Etsiä näihin haasteisiin ratkaisuja, jotta hyvä työ olisi mahdollista mahdollisimman monelle.
- 3) Vaikuttaa Suomessa käytävään työelämäkeskusteluun ja kansalaisten mielipiteisiin palkansaajaliikkeestä.

Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta jatkaa toimintaansa

SAK:N MAAHANMUUTTAJIEN TYÖSUHDENEUVONTA

on tarjonnut jo parin vuoden ajan maksuttomia työelämäneuvoja ulkomaalaistaustaisille työntekijöille ja heitä edustaville järjestöille suomeksi sekä englanniksi. Kysyjän ei tarvitse kuulua ammattiliittoon.

Kaksivuotisen palvelun muuttuminen vähintään neljävuotiseksi varmistui loppuvuodesta 2018. SAK:n ja sen jäsenliittojen mielestä neuvontapalvelua on tärkeää jatkaa vuoden 2020 loppuun, jotta ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden alku suomalaisessa työelämässä ei jumiutuisi heti alkuun mahdollisiin ongelmiin.

Suomeen saapuneet ulkomaalaistaustaiset työntekijät eivät välttämättä tunne suomalaisen työelämän pelisääntöjä ja apua on välillä vaikea löytää etenkin, jos työntekijä ei kuulu ammattiliittoon. Suomessa ei ole toista Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonnan kaltaista matalan kynnyksen palvelua, joka tarjoaisi juridista työsuhdeneuvontaa ja työelämä tietoutta.

Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta jatkaa vuoden 2020 loppuun SAK:n ja SAK:laisten liittojen rahoituksella. SAK:n lisäksi mukana rahoittamassa ovat AKT, JHL, PAM, PAU, Rakennusliitto, SEL ja Teollisuusliitto. Rahoittajista PAM ja JHL ovat olleet mukana palvelun omarahoitusosuudessa alusta alkaen.

Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta neuvoo etänä IHH:ssa

SAK:n palvelu aloitti maaliskuussa 2016 osana Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa ja Helsingin kaupungin vetämää Töissä Suomessa -yhteishanketta, joka päättyi vuoden 2018 elokuussa.

Vaikka hanke päättyi, Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta jatkaa edelleen etäneuvontaa International House Helsingissä

TÖISSÄ SUOMESSA?
**MAKSUTONTA LAKINEUVONTAA
TYÖSUHDEASIOISSA:**

0800 414 004
workinfinland@sak.fi

(IHH). Neuvontakeskuksen perustaminen oli yksi Töissä Suomessa -hankkeen päätavoitteista, jonka puolesta myös SAK oli mukana vaikuttamassa.

International House Helsinki kokoaa keskeiset maahanmuuttajapalvelut samaan paikkaan. Maahanmuuttajille ja heitä työllistäville työnantajille tarkoitettua kes-

kuksessa palveluitaan tarjoavat esimerkiksi maistraatti, Verohallinto, Kela ja TE-toimisto.

Elokuussa päättyneessä Töissä Suomessa -hankkeessa olivat mukana Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit, Uudenmaan liitto, Uudenmaan TE-toimisto, Uudenmaan ELY-keskus, Helsingin seudun kauppakamari ja monikulttuurijärjestöjen yhteistyöverkosto Moniheli ry.

Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonnan vuosi 2018

938 seuraajaa Facebookissa.
Uusia seuraajia saimme 248 eli
määrä kasvoi 35,9 %.

449 yhteydenottajaa

68% yhteydenotoista saapui sähkö-
postitse, 32 % suullisesti.

90,9% yhteydenottajista ei kuulunut
ammattiliittoon.

68:ssa eri infotilaisuudessa ja seminaarissa
järjestäjänä tai puhujana

3 uutta kieliversiota Työelämän
pelisäännöistä (arabia, venäjä ja viro)

Miksi tarvitsemme Maahanmuuttajien työsuhdeneuvontaa?

- Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta välittää tietoa työntekijöiden oikeuksista ja velvollisuuksista maahanmuuttajille ja heitä edustaville järjestöille.
- Myös ammattiliittojen työntekijät ja luottamushenkilöt tarvitsevat koulutusta ulkomaisten työntekijöiden työskentelyyn liittyvästä sääntelystä ja käytännöistä.
- Työsuhdeneuvonnan tavoitteena on parantaa ulkomaalaisten työntekijöiden asemaa suomalaisilla työmarkkinoilla.
- Ulkomaalaiset työntekijät ovat suuressa vaarassa joutua tahallisen ja järjestelmällisen työsyynnän ja hyväksikäytön uhriksi, sillä heillä on usein puutteita tiedoissa Suomessa sovellettavista työehdoista ja ammattiliittojen tehtävistä.
- Palveluun soittaneista valtaosa ei kuulu ammattiliittoon – siksi palvelun tavoitteena on myös lisätä maahanmuuttajien järjestäytymisasetta.

Tulevaisuus tänään -tapahtumassa kaikki saivat mahdollisuuden keskustella

Tulevaisuus tänään -tapahtuma taas syksyllä 2019

SAK kutsuu sinut kolmatta kertaa järjestettävään Tulevaisuus tänään -tapahtumaan lauantaina 5. lokakuuta 2019. Helsinki Congress Paasitornissa järjestettävä tilaisuus tarjoaa sinulle laajan näkymän työelämän ja yhteiskunnan haasteisiin ja uusiin ratkaisuihin. Tilaisuuteen voi osallistua ympäri Suomen verkossa tai SAK:n järjestämällä yhteiskuljetuksilla. Tervetuloa!

PAINAVAA PUHETTA TYÖSTÄ ja sen muutoksesta, tiukkaa asiaa yhteiskunnan murroksesta sekä korkeatasoisia keskusteluja ja mieleenpainuvia kohtaamisia. Tätä kaikkea oli SAK:n jo toisen kerran järjestämä Tulevaisuus tänään -tapahtuma lauantaina 6. lokakuuta 2018.

Kaikille avoin ja maksuton tapahtuma avaa SAK:laista toimintaa toivottamalla kaikki tervetulleeksi kuuntelemaan keskustelijoiden erilaisia näkemyksiä ja esittämään mielipiteitään keskusteluiden aikana.

Päivän aikana kävijät pääsivät seuraamaan kahdeksaa mielenkiintoista ja eteenpäin katsovaa keskustelua muun muassa hyvinvoinnista, toimeentulosta, työelämän vaatimuksista, ammattiyhdistysliikkeen uusista toimintatavoista sekä työn ja ympäristön suhteesta. Keskustelijoiksi saapuivat muun muassa kolumnisti, tietokirjailija ja vasemmistoaktivisti Owen Jones, avaruustähtitieteen emeritusprofessori Esko Valtaoja, europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen, juontaja, toimittaja ja puheterapeutti Pirjo Nuotio, käsikirjoittaja-juontaja Niina Lahtinen, toimittaja ja tietokirjailija Anu Partanen sekä tubettaja Roni Back.

SAK:n työelämä tapahtuman keskustelutilaisuudet olivat seurattavissa verkossa suorina lähetyksinä. Keskustelut ja muuta tietoa löydät sivulta tulevaisuustanaan.fi.

8 keskustelua hyvinvoinnista, toimeentulosta, työelämän vaatimuksista, ay-liikkeen uusista toimintatavoista sekä työn ja ympäristön suhteesta

26 keskustelijaa

noin 700 tiedonjanoista ihmistä

20 yhteistyökumppania

Helsinki Congress Paasitorni

1 tiedon visualisoija

SAK TULEVAISUUS TÄNÄÄN 2018

Osa Tulevaisuus tänään -tapahtuman keskusteluista tallennettiin myös paperille. Annika Varjonen veti kaikki Paasitorin juhlasalissa 6. lokakuuta käydyt keskustelut visuaalisesti yhteen tapahtuman aikana.

Muu vaikuttaminen henkilöstön kertomana

Rakensimme palkkapolitiittista ohjelmaa käytännössä koko vuoden ajan yhdessä SAK:n toimiston ja liittojen kesken. Ohjelman perimmäinen tarkoitus on koota yhteen ne periaatteet ja toimintatavat, joihin SAK:n liittoperhe sitoutuu neuvottelutoiminnassaan. Sysäyksen ohjelman päivytykseen antoivat sekä kilpailukykysovimuksen vaatimukset uudesta palkanmuodostusmallista että työnantajien vetäytyminen keskusjärjestötason neuvottelutoiminnasta. Uudessa tilanteessa tarvitsemme uutta ajattelua. Palkkopolitiittinen ohjelma vastaa kysymyksiin muun muassa palkanormiin, tasa-arvoon, viennin merkitykseen ja solidaarisuuteen liittyen. Lopputuloksena on uusi tapa toimia ja koordinoida neuvottelutoimintaa vuoden 2019 alusta lähtien. Siinä onnistuminen on yksi seuraavien neuvottelukierrosten keskeisistä haasteista ja menestymisen mittareista.

Teimme yhteistä valmistelu- ja koordinaatiotyötä myös keväälle 2018 jatkuneiden työehtoneuvottelukierrosten aikaan. Laadullisissa tavoitteissa saimme yhteisiä näkemyksiä, mutta sopimuskorotuksissa ja palkankorotusmallissa liitot toimivat itsenäisesti.

Ismo Kokko
työehtoasiantuntija

SAK vaikuttaa pitkälti yli kymmenessä kolmikanta- tai asiantuntijatyöryhmässä suomalaisen työsuojelun, työterveyshuollon, alan säännösten ja valvonnan kehittämiseksi. Kotimaisen vaikuttamisen lisäksi toimin Suomen kaikkien palkansaajakeskusjärjestöjen edustajana Euroopan komission työsuojelun neuvoo-antavassa elimessä. Toimimme myös ay-liikkeen EU-tasolla ETUC:n työsuojelukomiteassa Brysselissä työsuojelun kehittämiseksi Euroopassa.

Liittoyhteistyö työsuojeluasioissa on tärkeää. Pidimme vuonna 2018 säännöllisesti SAK:n ja liittojen työsuojeluvastaavien yhteisiä kokouksia ja vierailimme samalla eri liitoissa. Tutustumme myös erilaisten organisaatioiden esimerkilliseen työturvallisuus- ja työterveystoimintaan – viime vuonna vierailimme Saarioisten einestehtaalla Sahalahdella.

Vuosi 2018 oli STM:n kolmikantaisen samapalkkaohjelman viimeinen vuosi ja työmarkkinakeskusjärjestöt tekivät työehtosopimusosapuolille kyselyn työehtosopimusten sukupuoli-vaikutusten arvioinnista. Loppuvuodesta työryhmässä ryhdyttiin suunnittelemaan seuraavan hallituskauden samapalkkaohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä.

SAK osallistui myös Helsinki Pride -viikon tapahtumiin jo 10:nnettä kertaa. Järjestimme yhdessä Akavan, STTK:n ja EK:n kanssa lastentapahtuman Narinkka-torilla. Järjestelyissä oli mukana myös Monimuotoiset perheet -verkosto.

Anne Mironen
työympäristö- ja tasa-arvoasioiden asiantuntija

Loimme viime vuonna yhdessä muiden työmarkkinajärjestöjen kanssa edellytyksiä työterveyshuollon ja muun terveydenhuollon yhteistyölle – toteutuipa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus missä muodossa tahansa. Tähän liittyen osallistuimme osatyökykyisten työkykyä ja työllistymistä edistävien sekä työterveyshuollon ja muun terveydenhuollon yhteistyötä kehittävien hankkeiden ohjausryhmiin.

Painotamme työterveyshuollon ennaltaehkäisevän työn merkitystä työkyvyttömyyden ehkäisyssä ja työkyvyn tuessa unohtamatta sairaanhoitoa. Osana tätä olimme valmistelemaan työterveyshuollon korvausuudistusta, joka parantaa työpaikkojen ennaltaehkäisevää toimintaa.

Osana työterveyshuollon kehittämistä olemme olleet valmistelemaan työterveyden tutkimus- ja kehittämisohjelmaa, joka koordinoi ja paikkaa työhön, työelämään, työterveyteen ja työkykyyn liittyvää tutkimusta. Eri työryhmissä olemme pitäneet esillä kuntoutuskomitean esittämiä toimenpide-ehdotuksia erityisesti työterveyshuollon osalta.

Kari Haring
asiantuntijalääkäri

SAK on mukana #Ykkösketjuun-kampanjassa, joka haluaa Suomeen ihmisoikeuksia koskevan yritysvastuulain. Kampanjassa on mukana yli sata yritystä, kansalaisjärjestöä ja ammattiliittoa. Kampanjaa koordinoi yritysvastuujärjestö Finnwatch. Yritysvastuulaki velvoittaisi yritykset välttämään ja vähentämään toimintansa kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia.

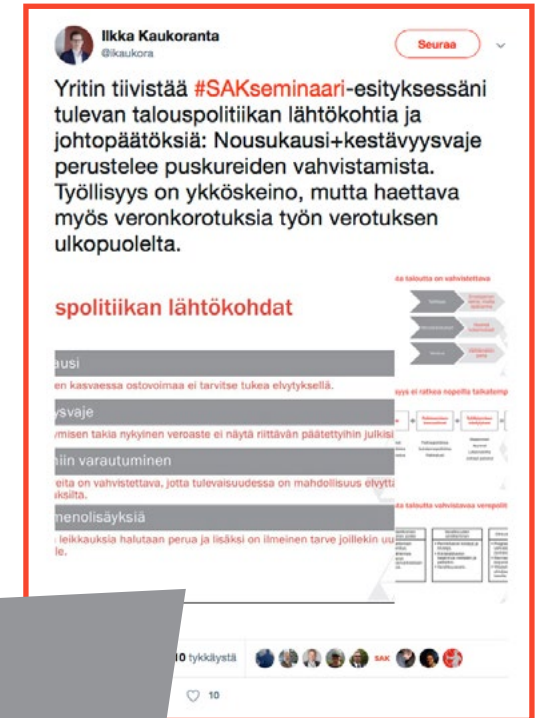
On ollut ilo olla mukana positiivisella otteella käytävässä kampanja-koalitiossa, jossa on mukana laaja kansalaisjärjestöjen joukko, mutta myös paljon yrityksiä. Yli kaksisataa kansanedustajaehdokasta on sitoutunut edistämään kansallista ihmisoikeusvastuulakia tullessaan valituksi.

Pia Björkbacka
kansainvälinen asiantuntija

Aloitin SAK:n Työehdot -osaston lakimiehenä maaliskuussa 2018. Yksi tärkeimmistä tehtävistäni oli valmistella SAK:n ehdotukset työsopimuksen käsitteen täsmentämiseksi työsopimuslaissa siten, että sopimussuhteen muodosta riippumatta työsopimukseksi katsottaisiin sellainen työn tekeminen, jossa henkilö työskentelee työsuhteen kaltaisessa epäitsenäisessä ja alisteisessa asemassa. Työsopimussuhteen lisäksi työnantajakäsitettä on tarve täsmentää lainsäädännössä. Valmistelu oli osa suurempaa SAK:n Mahdollisuuksien aika -hanketta, jossa oli syksyllä 2018 teemana keikkatyöntekijöiden toimeentulo.

Toinen tärkeä tehtäväni oli osallistua kansainvälisen työjärjestön (ILO) työkonferenssiin ja sen valmisteluun kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Toimin työntekijäpuolen delegaattina ja osallistuin häiritäjä ja väkivaltaa koskevan sopimuksen ja sitä täydentävän suosituksen kaksivuotisen neuvotteluprosessin ensimmäiseen vaiheeseen. Neuvottelut olivat erittäin vaikeat. Työnantajapuoli vastusti uutta sitovaa sopimusta ja täsmällisiä määrittelyjä ja se sai tukea joiltakin hallituksilta. Kuitenkin palkansaajapuolen ja hallitusten enemmistön tuella saavutimme ratkaisun, jonka mukaan neuvottelujen tavoitteena on sitova sopimus ja sitä täydentävä suositus. Suuri osa asioista jäi kuitenkin odottamaan toisen vaiheen neuvotteluja, joista voi ennustaa haastavia.

Paula Ilveskivi
lakimies

Perinteisen maahanmuuttopolitiikkaa koskevan edunvalvontatyön ohella vuosi 2018 on ollut täynnä iloista tekemisen meininkiä. EU-projektin rahoittama Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta tuotti tuloksia, osoittautui tarpeelliseksi ja sai hyvää julkisuutta. Olen erittäin iloinen ja tyytyväinen, että pääsimme jatkamaan palvelua SAK:n ja liittojen yhteisellä rahoituksella, vaikka ESR:n rahoitus päättyi. Myös International House sai vakinaisen aseman ja yhteistyömme jatkuu sekä kehittyä.

Mahdollisuuksien aika -hankkeen kevään 2019 teema on maahanmuuton vaikutus työelämään ja olen sen "substanssivastaavana". Vuoden 2018 aikana olemme Mahis-tiimin kanssa ideoineet ja suunnitelleet, mitä kaikkea teemme teeman ympärillä.

Viime vuoden loppu meni työperäisen maahanmuuton linjauksien hahmottamiseen, jonka tuloksena on laadittu työmarkkinajärjestöjen yhteinen kannanotto siitä, että seuraavaan hallitusohjelmaan tarvitaan laaja ja kysyntälähtöinen työperusteisen maahanmuuton ohjelma. Tästä on hyvä jatkaa!

Kirsikkana vuoden kakun päällä oli kiva tehtävä ohjata korkeakouluharjoittelijan tekemää selvitystä maahanmuuttajien sitoutumisesta ammattiliittoihin. Siinä tuli mieleen oma nuoruus ja tutkijaelämä. Per aspera ad astra!

Eve Kyntäjä
maahanmuuttopolitiikan asiantuntija

Eläkepolitiikkaan liittyen vuonna 2018 oli useita kolmikantatyöryhmiä, kuten esimerkiksi kunnallisen ja yksityisen eläkejärjestelmien yhdistämistä selvittävä työryhmä, yrittäjien työeläketurvan kehittämistyöryhmä ja ikään-tyneiden työllisyyden edistämiskeinoja valmisteleva työryhmä. Kaikissa näissä oli kyse isoista periaatteellisista eläketurvaan liittyvistä asioista. Lisäksi aloitettiin eläkesopimuksissa sovittu lisäpäiviä koskeva selvitystyö.

Sosiaaliturvan uudistamista valmisteltiin niin sanotussa Toimi-hankkeessa. SAK vaikutti uudistustyöhön Toimi-hankkeen seurantarivissä ja valmisti myös omia ehdotuksiaan sosiaaliturvan kehittämiseksi.

Sinikka Näätäsaari
sosiaaliasioiden päällikkö

Aloitin SAK:ssa työvoimapoliittisena asiantuntijana helmikuussa 2018. Oli mielenkiintoista hypätä suoraan esimerkiksi maakuntaudistuksen työvoimapalvelukokonaisuuteen eli kasvupalveluihin vaikuttamiseen. Monessa lausunnossa ja esityksessä ehdotimme lisää resursseja työvoimapalveluihin työttömien auttamiseksi ja työllisyyden kohentamiseksi. Lisäksi oli hienoa osallistua OTE-hankkeeseen, jonka tuloksena syntyi monta hyvää mallia ja ehdotusta osa-työkykyisten työllistämisen edistämiseksi. Seuraavaksi ne pitää saada käytäntöön.

Alli Tiensuu
työvoimapoliittinen asiantuntija

Ammatillisen koulutuksen reformin jalkauttaminen työpaikoille ja siihen liittyvä oppilaitosyhteistyö työllistivät vuonna 2018. Maaliskuussa käynnistyi yhdessä jäsenliittojen, TSL:n ja Työterveyslaitoksen kanssa valmisteltu Ammattitaitoa Yhdessä -hanke. Hankkeen tarkoituksena on tiedottaa ja tukea työpaikkoja uudistuksen käytänteissä arjen tasolla. Painotamme erityisesti koko työyhteisön osaamisesta ja sen hyödyntämisestä opiskelijan tukemisessa ja ohjaamisessa. Erityisesti luottamushenkilöiden ja työsuojeluvaltuutettujen on tiedostettava opiskelijan oikeusturvaan liittyvät kysymykset, ja heillä on oltava valmiudet opiskelijan opastamiseen sekä tukemiseen.

Hankkeen puitteissa toteutimme työelämäfoorumit eri puolella Suomea. Tapahtumat kokosivat yhteen luottamushenkilöitä, työpaikkaohjaajia, koulutuksen järjestäjiä ja työnantajia pohtimaan yhdessä ammatillisen koulutuksen uudistuksen toteutusta työpaikoilla, sen kehittämistä, kipupisteitä ja hyviä käytänteitä. Hanke jatkuu vuoteen 2020 saakka.

Kirsi Rasinaho

koulutus- ja työvoimapoliittinen asiantuntija

Ideoin ja kehitin vuonna 2018 työmarkkinaindeksin, jonka tarkoituksena on kuvata työmarkkinoiden lämpötilaa. Siinä tiivistyy työllisyys- ja palkkakehitys yhteen numeroon. Indeksini julkaisimme talvella 2019.

Patrizio Lainà
ekonomisti

Työaikalain uudistamista koskeva esitys annettiin eduskunnalle syyskuussa 2018. Esitys perustuu pitkälti kolmikantaisen työryhmän vuonna 2017 tekemään muistioon. Hallituksen esityksessä on paljon joustoja. Joustot ovat hyvä asia, jos työntekijän tarpeet otetaan huomioon. On syytä kuitenkin miettiä, tarvitaanko yhteiskuntaa, jossa on kaikki auki 24/7. Haluamme yhteiskunnan, jossa mitään yhteistä on vaikeata järjestää, kun aina joku on töissä tai odottelemassa työvuoroa?

Olin mukana myös vuosilomalain kokonaisuudistusta pohtineessa työryhmässä. Kokonaisuudistuksen sijaan maan hallitus esitti, että lakiin tehtäisiin vain Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaiset muutokset. Hyvä juttu, mutta toimiiko eduskunta työaikadirektiivin vastaisesti, jos se hyväksyy lain, jonka mukaan yli 75:ltä sairaus- tai kuntoutuspäivältä ei kerry lomaa vaan vain lisävapaapäiviä, joista ei kerry uutta lomaa?

Anu-Tuija Lehto
lakimies

SAK näkyi vahvasti vuonna 2018 myös opiskelija- ja nuorisokentällä sekä sitoutumattomien että poliittisten järjestöjen parissa. Erityisen iloinen olen, että SAK Nuorten alueellinen toiminta on hiljaiselon jälkeen heräämässä entistä vilkkaampana. Toiminnan tarkoituksena on tutustuttaa alueen jäsenliittojen nuoria aktiiveja toisiinsa ja luoda toimintaa myös pienempien liittojen jäsenille, joilla ei ole välttämättä omaa alueellista toimintaa.

Jussi Kukkola
järjestöasiantuntija

SAK:n hallitus päätti joulukuussa 2017 käynnistää työttömyysturvan kehittämishankkeen. Minulle aukeni samalla kiinnostava mahdollisuus työkiertoon. Työskentelin vuoden 2018 ajan hankepäällikkönä SAK:n työttömyysturvan kehittämishankkeessa. Hankkeessa pohdittiin työttömyysturvajärjestelmän kehittämistä, työttömyyskassojen tulevaisuutta sekä sitä, millaisia palveluja jäsenliitot ja työttömyyskassat voisivat jatkossa tarjota jäsenille työn haun tukemiseen liittyen. Hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä jäsenliittojen ja työttömyyskassojen kanssa. Konkreettinen aikasaannos oli ehdotuksemme kannustavaksi työllistymisturvaksi. Hanke oli myös lähtölaukaus liittojen palvelujen ja työttömyyskassojen toiminnan kehittämiselle. Tämä työ on jatkunut vuoden 2019 aikana.

Saana Siekkinen
johtaja

Kilpailukieltosopimusten yleistynyttä ja usein perusteetonta käyttöä pyritään täsmentämään lainsäädännössä. Kolmikantainen työryhmä selvittää, ettei kilpailukieltosopimuksilla ja kilpailevan toiminnan rajoituksilla esimerkiksi estetä osa-aikatyöntekijän mahdollisuuksia hankkia lisätuloja tai rajoiteta perusteetta erityisosaajien urasuunnitelmia.

Timo Koskinen
päälakimies

EU:n lähetettyjen työntekijöiden direktiivin uudistaminen toteutui kesällä 2018. Palkkauksessa se perustui Sähköliiton vuoden 2015 EU-tuomioon, jonka mukaan työntekovaltion työehtosopimuksen kaikki palkkausmääräykset soveltuvat eikä vain alin palkkaryhmä. Direktiivissä on nyt Suomenkin kannalta uutena asiana työnantajille kansallisesti tarkemmin säädettävä velvollisuus kustantaa lähetettyjen työntekijöiden matkat ja majoitus. Uudistettu direktiivi tulee pakolliseksi vuonna 2020.

Jari Hellsten
lakimies

Viisi suurinta työmarkkinoiden keskusjärjestöä päättivät yhteisen eduskunta-vaalikiertueen järjestämisestä. Olin SAK:n edustajana juoksemassa kiertuetta kasaan. Yhdessä esiintyminen ei ole yhdessä sopimista, mutta varmasti edistää sitä.

SAK, EK, Alma Talent, Miltton ja Naantalın kaupunki järjestivät kesäkuussa ensimmäisen Naantali24h -keskustelutilaisuuden. Yhden vuorokauden aikana keskusteltiin ja tehtiin ehdotuksia asioista, joilla Suomea saadaan vietyä yhteisymmärryksessä, dialogin keinoin vastakkainasettelua välttäen, kohti parempaa tulevaisuutta.

Harri Järvinen
yhteyspäällikkö

4 SAK vaikuttajana: Viestinnän vuosi 2018

68 tiedotetta

11 yhteistiedotetta muiden järjestöjen kanssa

22 suomenkielistä uutiskirjettä

23 ruotsinkielistä uutiskirjettä

19 julkaisua

SAK.FI

📍 Verkkosivuilla vierailijoita **580 921**
Vierailijoiden määrä kasvoi **14,2 %** vuoteen 2017 verrattuna.

SUOSITUIN SIVU:

"Mielenilmaus aktiivimallia vastaan" -tapahtumasivu

LUETUIN UUTINEN:

"#Äänityöttömälle-mielenilmaus aktiivimallia vastaan – Mitä, missä, milloin ja miksi?" (24.1.2018)

FACEBOOK-SIVU

📌 Facebook-sivuilla seuraajia **6 341**
Uusia seuraajia oli **1 857** eli seuraajien määrä kasvoi **41,4 %**.

🔊 Tavoittavin Facebook-julkaisu:

Kiitos kaikille venymisestä. Muistetaan kiivaankin keskustelun keskellä, ettei kenenkään henki, terveys tai turvallisuus vaarannu tämän viikon mielenilmauksista. Toivomme arvostusta niitä ihmisiä kohtaan, jotka puolustavat poliittisella lakolla meidän jokaisen irtisanomissuojaa. #viimeinenniitti (22.10.2018) >>>

📌 **458** Löntagarenin sivun seuraajat
91 uutta seuraajaa eli seuraajien määrä kasvoi **24,8 %**.

Viestinnän vuosi 2018

TWITTER

 5 298 seuraajaa SAK:n Twitter-tilillä @duunarit

1 336 uutta seuraajaa eli seuraajien määrä kasvoi vuoteen 2017 verrattuna **33,7 %**.

 5 510 näyttökertaa twiiteillä keskimäärin päivässä.

Näyttökertojen määrä kasvoi **96,8 %** vuoteen 2017 verrattuna.

TAVOITAVIN TWIITTI:

Ammattiliitot ovat ryhtyneet toimiin, jotta hallituksen valmistelema irtisanomissuojanheikennys ei toteutuisi. Lue SAK:n sivuilta, miten sinä voit olla mukana estämässä mielivaltaisen irtisanomislain toteutumista.

[#viimeinenniitti sak.fi/viimeinenniitti pic.twitter.com/UiN1syEIEd](https://twitter.com/UiN1syEIEd) (17.9.2019)

>>>

LIITOT.FI

 Liitot.fi-sivustolla vierailijoita **17 554**

INSTAGRAM

 SAK avasi Instagram-tilin 17.4.2018. Tilillä oli vuoden 2018 lopussa seuraajia **546**.

SUOSITUIN JULKAISU:

Muistetaan kiivaankin keskustelun keskellä, ettei kenenkään henki, terveys tai turvallisuus vaarannu tämän viikon mielenilmaisuista. Toivomme arvostusta niitä ihmisiä kohtaan, jotka puolustavat poliittisella lakolla meidän jokaisen irtisanomissuojaa.

[#viimeinenniitti](#) (22.10.2018) >>>

Uutiskirjeiden vuosi 2018

SAK:n uutiskirje katsoo maailmaa duunarin silmin

Joka toinen viikko ilmestyvä uutiskirje sisälsi myös vuonna 2018 ajankohtaisia uutisia ja juttuja työelämästä ja työmarkkinoilta. Uutisten lisäksi julkaisemme kirjeessä työpaikkareportaaseja, luottamusmiesten kertomuksia ja kerran kuukaudessa graafikko Sanna Kallion työelämäaiheisen pilapiirroksen.

Jos haluat tietää, miten SAK haluaa kehittää suomalaista työelämää, tilaa uutiskirje osoitteesta www.sak.fi/uutiskirje.

Löntagarens nyhetsbrev lyfter fram aktuella frågor i Svenskfinland

I vårt svenskspråkiga nyhetsbrev publicerar vi personintervjuer och reportage från olika delar av Svenskfinland. Vi berättar också om vad som är aktuellt inom arbetslivet, arbetsmarknaden och arbetsmiljön. Nyhetsbrevet ersätter papperstidningen Löntagaren som slutade komma ut år 2017.

Nyhetsbrevet, som utkommer varannan vecka, hjälper också fackligt förtroendevalda att hänga med i de snabba svängarna i arbetslivet och på arbetsmarknaden.

Beställ nyhetsbrev: www.sak.fi/sv

Viestinnän vuosi 2018

Aloitin viestintäpäällikkönä maaliskuussa ja pääsin heti kutsumaan ihmisiä vuoropuheluun SAK:n kanssa. Kysely liittyi imagokampanjaan, joka oli ensimmäinen iso työtehtäväni. Sen jälkeen vuoropuhelu onkin ollut isossa roolissa työssäni: median, liittojen ja niiden työntekijöiden sekä tietenkin jäsenten ja suuren yleisön kanssa. Vuosi 2018 on näyttänyt viestinnän tärkeyden eri osapuolten välisen ymmärryksen lisääjänä. Se myös on osoittanut voimansa omien rivien tiivistäjänä tilanteissa, joissa yhteiselle voimantäytölle oli tarvetta.

Marjo Pihlajaniemi
Viestintäpäällikkö

Vi har utvecklat FFC:s svenskspråkiga kommunikation för att se till att arbetstagarnas röst hörs i den finlandssvenska debatten, och för att de svenskspråkiga arbetstagarna ska få information om arbetslivet på sitt modersmål. Under året har vi publicerat mycket svenskspråkigt material på webben och vi har hållit tät kontakt med bland annat fackförbunden, medierna och andra intresseorganisationer.

Jonny Smeds
Chefredaktör

SAK:n nettisivut ja sosiaalisen median kanavat saivat vuonna 2018 valtavasti lisää seuraajia. Nettisivujen kävijämäärät lisääntyivät vuoden aikana 14 prosenttia, Facebook-sivun seuraajamäärä kasvoi yli 40 prosentilla ja Twitterissäkin saimme yli 30 prosenttia enemmän seuraajia kuin edellisvuotena. Vuoden aikana avasimme myös Instagram-tilin.

Netin kävijämäärät ja sosiaalisen median seuraajat lisääntyivät varsinkin silloin, kun SAK otti vahvasti kantaa työssä olevien ja työttömien puolesta. Koko vuoden ajan kerroimme aktiivimallin epäkohdista ja esitimme sille työttömiä rohkaisevia ja tukevia vaihtoehtoja. Helmikuussa järjestimme aktiivimallin vastaisen #Äänityöttömälle -mielenilmauksen ja syksyllä kampanjoimme estääksemme hallituksen aiheet irtisanomisten helpottamisesta. Molemmat näkyivät piikkeinä SAK:n kävijä- ja seuraajamäärissä.

Olin vuonna 2018 mukana useiden SAK:n tapahtumien valmisteluissa. Tammikuussa järjestimme liittopäätäjien yhteiskokouksen ja helmikuussa aktiivimallia vastustavan #Äänityöttömälle-mielenilmauksen. Kesällä osallistui Helsinki Pride -tapahtumiin, lokakuussa toistimme liittopäätäjäkokouksen ja heti sen jälkeen vuorossa oli työelämän haasteita ja ratkaisuja luotaava Tulevaisuus tänään -tapahtuma.

Oli hienoa kokea se sitoutuneisuuden ja yhdessä tekemisen meininki, joka vallitsi niin tilaisuuksien valmistelijoiden kuin osallistujienkin kesken. Onnistuminen tuntuu hienommalta, kun sen saa jakaa muiden kanssa.

Pauli Vento
Viestinnän asiantuntija

Olin käynnistämässä vuonna 2018 viestintämme videotuotantoa, joka osoittautui erittäin tehokkaaksi keinoksi tavoittaa ihmisiä somessa etenkin irtisanomislaki- ja aktiivimallimielenilmauksien aikaan. Tein vuoden aikana myös yhteistyönä PAMin kanssa nuorille suunnatun "skeittivideon" syistä, joiden vuoksi kannattaa keikkatyöntekijänäkin liittyä liittoon. Videon ensiesitimme edustajistolle marraskuussa.

Videoiden lisäksi toinen vastuualueeni ovat julkaisut, joiden uudistaminen jatkui myös vuonna 2018. Julkaisumme saivat muuta uutta ilmettämme mukailevan ulkoasun ja samalla myös julkaisuprosessin tuottavuutta on pyritty parantamaan: uuden tilausjärjestelmän avulla pohdimme jo julkaisun suunnitteluvaiheessa sen kohderyhmää, tavoitteita ja miten pääsemme viestinnällisesti tehokkaimmin näihin tavoitteisiin.

Mieleeni jäi myös Työelämän pelisääntöjen mukauttaminen selkokielelle ja käännettäminen muille kielille. Julkaisimme uudistetut vihkoset vuonna 2018, jolloin myös käännetimme vihkosia uusille kielille.

Ei ole muuten mikään pieni juttu selkokielistää vaikeita työelämäasioita, mutta onneksi me SAK:ssa teemme sitä!

Tiina-Emilia Kaunisto
Viestinnän asiantuntija

Vuoteni alkoi vauhdikkaasti, sillä vt. viestintäpäällikkönä osallistuin aktiivimallia vastustavan #Äänityöttömälle -mielenilmaisun organisoimiseen. Kokemus oli ikimuistoinen, sillä onnistuimme tekemään näyttävän tapahtuman todella lyhyellä varoitusajalla.

Viestinnän asiantuntijana vastaan SAK:n uutiskirjeen toimittamisesta. Viime vuonna kirje sai uuden ulkoasun ja monia uusia juttutyypppejä. Saimme kirjeen levikin myös mukavaan kasvuun, joten tästä on ilo jatkaa!

Voit tilata joka toinen viikko ilmestyvän kirjeen osoitteesta www.sak.fi/uutiskirje.

Pirjo Pajunen
Viestinnän asiantuntija

Hiljaista vaikuttamista

SAK EI AJA jäsentensä etuja vain "näkyvästi" vaikuttamalla, kuten tiedotteilla, mediaesiintymisillä ja mielenilmauksia järjestämällä. Niiden rinnalla teemme jatkuvasti myös niin sanottua "hiljaista vaikuttamista". Se on yksi tärkeimmistä keinoistamme viedä päättäjien tietoon palkansaajia ja muita jäseniämme hyödyttäviä näkemyksiä.

SAK on arvostettu asiantuntija lainsäädäntötyössä ja työelämäkeskusteluissa. Asiantuntijamme neuvottelevat työryhmissä, antavat lausuntoja lakiesityksistä tai kertovat SAK:n kannan kuulemisissa. Osasta tästä kaikesta vaikuttamisesta kerromme esimerkiksi sivulla 16.

Asiantuntijamme ovat mukana myös useissa neuvottelukunnissa, foorumeissa ja verkostoissa. Järjestämme itse ja osallistumme myös muiden järjestämiin asiantuntijaseminaareihin, paneeleihin ja tilaisuuksiin.

Hiljaisessa vaikuttamisessa ovat parhaimmillaan mukana kaikki SAK:laiset toimijat. He pitävät järjestön edunvalvontaan liittyviä asioita esillä kaikissa mahdollisissa tapaamisissa ja tilaisuuksissa kuhunkin tilanteeseen sopivalla tavalla.

Yhteistyö keskusjärjestö SAK:n ja sen liittojen kanssa on oleellinen osa edunvalvontaa. Yhdessä toimien äänemme kuuluu ja pystymme vaikuttamaan entistä paremmin. Vahvuutta viesteillemme saamme myös erilaisten sidosryhmien kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Kasvu ja vaikuttaminen -osaston tehtävänä on avata ja pitää yllä SAK:n vuoropuhelua useiden erilaisten tahojen kanssa. Yhteiskuntavaikuttamisemme ja viestintämme perustuvat avoimeen ja asiaperusteiseen tietoon. Välitämme päättäjille, vaikuttajille, jäsenistöllemme ja suurelle yleisölle tutkittua tietoa työmarkkinoista, taloudesta, koulutuksesta ja sosiaaliturvasta. Talouskasvu, työllisyys ja korkea osaaminen ovat tärkeitä tavoitteita, mutta ratkaiseva päämäärämme on huolehtia tasa-arvoisen ja oikeudenmukaisen hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuudesta.

Kuluneena vuonna toteutimme viestintäkampanjat hallituksen esittämää työttömyysturvan aktiivimallia sekä pieniin yrityksiin kohdistuvaa irtisanomissuojan heikentämissuunnitelmaa vastaan. Kireästä työmarkkinatilanteesta huolimatta SAK:n viestintä katsoi vakaasti eteenpäin ja tuotti ennätysmäärän viestintäsisältöjä uusille alustoille videoina, animaatioina ja infografiikkoina. Ay-liikkeen merkityksestä yhteiskunnassa kertova mainosvideo sai hyvin näkyvyyttä televisiossa ja sosiaalisessa mediassa.

Syksyllä saimme joukkoomme uuden elinkeinoasioiden päällikön ja pääsimme täyteen vauhtiin ilmasto- ja energiapolitiikan, infrakysymysten sekä MAL-politiikan valmistelutyössä. Korkeatasoinen ekonomistitiimimme valmisteli kattavan talous- ja vero-ohjelman seuraavaa hallituskautta varten. Lisäksi olimme mukana järjestämässä läpi vuoden näyttäviä tapahtumia, joista esimerkkeinä Tulevaisuus tänään sekä eduskuntapuolueiden puheenjohtajien paneelikeskustelu osana SAK:n edustajiston kokousta.

Hannu Jouhki
johtaja

Yhteiskuntavaikuttaminen yksi SAK:n neljästä kärkihankkeesta

Nelivuotinen hanke, jonka tarkoituksena on vahvistaa SAK:n yhteiskuntavaikuttamista, jatkuu myös vuonna 2018. Hankkeella on kaksi päätavoitetta: vaikuttaa puolueiden eduskuntavaaliohjelmiin ja vaalien jälkeen kirjoitettavaan hallitusohjelmaan sekä vahvistaa SAK:n ja siihen kuuluvien liittojen välistä yhteistyötä, suunnittelua ja yhteisiin päämääriin sitoutumista.

Vaikuttaminen lukuina

108 virallista lausuntoa

112 asiantuntijakuulemista
Mukana kuulemiset ja kirjalliset asiantuntijalausunnot.

347 työryhmää, neuvostoa, hallitusta ja toimikuntaa, joissa SAK:n edustajia

100 osallistujaa SAK Nuorten Toukotohinatapahtumassa. Lisäksi 10 alueellista nuorisotapahtumaa.

100 osallistujaa seminaarissa ammatillisten oppilaitosten opettajille

60 osallistujaa kahdella ruotsinkielisellä kurssilla

OLIMME MYÖS MUKANA MUUN MUASSA:

- Naantali24
- Maailma Kylässä
- Pride
- SuomiAreena
- Työväen Musiikkijuhla Valkeakoskella
- Taitaja-kilpailut Helsingissä
- EuroSafety-messut
- Allianssi-risteily
- Pohjantähti-leiri
- Keskustan puoluekokous
- Vihreiden puoluekokous
- Kokoomuksen puoluekokous

SAK:n edustajiston vaalipaneeli: puoluejohtajat pitävät kiinni yleissitovuudesta

SAK:SSA YLIN PÄÄTÖSVALTA on edustajistolla. Edustajisto kokoontui vuonna 2018 kaksi kertaa – kevät- ja syyskokoukseen. Syksyllä 2018 SAK järjesti edustajiston kokoukseen vaalipaneelin, johon oli kutsuttu kaikkien eduskuntapuolueiden puheenjohtajat. Mielenkiintoisen keskustelun tärkein viesti SAK:laisille oli, että puolueiden puheenjohtajat lupasivat pitää kiinni työehtosopimusten yleissitovuudesta.

Lisäksi edustajisto käsitteli kokouksessaan liittojen tekemiä esityksiä (14 kappaletta), jotka koskivat muun muassa SAK:n ja jäsenliittojen tiivistämistä, työllisyyspolitiikkaa ja maailmankaupan pelisääntöjä.

Edustajiston jäsenet olivat aktiivisia ja käyttivät runsaasti puheenvuoroja yleiskeskustelussa. Yleiskeskustelun pohjalta laadittiin myös kokouksen päätöslausumat.

Muita teemoja edustajiston vuoden 2018 kokouksissa olivat:

- SAK:n palkkapolitiittinen ohjelma
- Mahdollisuuksien aika -hanke
- Hyvän työn mittari
- työttömyysturvan kehittämishanke
- eduskuntavaalit keväällä 2019.

Eduskuntapuolueiden puheenjohtajat Petteri Orpo (kok.), Pekka Haavisto (vihr.), Sari Essayah (kd.), Anna-Maja Henriksson (r.), Jussi Halla-aho (ps.), Antti Rinne (sd.) Li Anderssonin (vas.), Sampo Terho (sin.) ja Juha Sipilä (kesk.) edustajiston tentattavana.

SAK tekee paljon myös kansainvälistä vaikuttamista

JOS HALUAMME VAIKUTTAA EU:n lainsäädäntöön ja kansainvälisten sopimusten sisältöön, on kansainvälinen yhteistyö silloin välttämätöntä. Kansainvälisten ammattijärjestöjen aktiivisina jäseninä saamme näkemyksemme osaksi kansainvälisen palkansaajaliikkeen tavoitteita.

Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimukset ja EU-lainsäädäntö suojaavat suomalaisia työntekijöitä. Vahvat kansainväliset sopimukset ovat myös työntekijöitään kunnioittavien yritysten etu, sillä ne estävät esimerkiksi yritysten välisen epäterveen kilpailun työehtoja polkemalla.

Euroopan unionissa oli vuonna 2018 käynnissä useita työelämään liittyviä lainsäädäntöhankkeita. SAK vaikutti lukuisten eri direktiivien valmistelussa esimerkiksi antamalla lausuntoja Suomen eduskunnalle, osallistumalla ministeriöiden EU-jaostoihin, evästämällä Brysselissä vaikuttavaa palkansaajajärjestöjen EU-edustusto FinUnionsia ja vaikuttamalla eurooppalaisen ay-liikkeen yhteiseen edunvalvontaan Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön ETUCin hallituksessa, työvaliokunnassa ja komiteoissa.

Vuoden tärkein edistysaskel oli keväällä päätökseen saatu lähetettyjen työntekijöiden direktiivin uudistus. Uudistus onnistui, vaikka elinkeinoelämä ja muutamat EU-maat vastustivat työehtojen yhdenvertaisuuden vahvistamista.

SAK otti vahvasti kantaa myös eurooppalaisesta talouspolitiikasta käytävään keskusteluun. Valmistelimme tavoitteitamme vuoden 2019 eurovaaleihin ja keväällä 2019 valittavan Suomen uuden hallituksen ohjelman EU-linjauksiksi. Myös Suomen EU-puheenjohtajuus vaati valmistelutyötä.

Haluamme tukea ammattiyhdistysliikettä koko maailmassa – hyvä työelämä koko maailmassa on kaikkien etu. Jatkoimme solidaarisuushankkeita yhteistyössä SASKin kanssa Kolumbiassa, Mosambikissa, Nepalissa ja Filippiineillä. Hankkeilla tuimme muun muassa kotitaloustyöntekijöiden järjestäytymistä, keskusjärjestöjen yhteistyötä ja palkansaajaliikkeen lainsäädäntövaikuttamista.

SAK:n kansainvälinen vuosi 2018

4

kansainvälistä järjestöä, joiden jäsenenä toimimme.

5

solidaarisuushanketta yhdessä SASKin kanssa.

Kymmeniä EU-päätöksiä, joiden valmisteluun vaikutimme. Vaikutimme vuonna 2018 Euroopan unionissa muun muassa seuraavien direktiivien uudistamiseksi tai toteutumiseksi:

- lähetettyjen työntekijöiden direktiivin uudistus
- työsuhteiden epävarmuutta vähentämään tarkoitettu työehtodirektiivi
- työelämän syöpäriskejä vähentävä karsinogeenidirektiivi
- henkilökohtaisia suojaimia, alusten terveydenhuoltoa, biologisia altisteita sekä työpaikkojen turvamerkitöjä koskevat direktiivit
- perhevapaiden vähimmäisoikeuksia vahvistava direktiivi
- direktiivi unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta.
- Tuimme myös ETUCin alustavaa työtä työn psykososiaalista kuormitusta koskevaksi direktiiviksi.

Globaalissa yhteistyössä vuoden kohokohta oli joulukuussa Kööpenhaminassa järjestetty ay-liikkeen maailmanjärjestö ITUCin kongressi. SAK osallistui aktiivisesti kongressissa hyväksytyn tavoiteohjelman valmisteluun ja erityisesti ITUCin johdon valintaan liittyvään pohjoismaiseen koordinaatioon. Kongressia hallitsevaksi kysymykseksi muodostui istuvan pääsihteerin Sharan Burrow'n ja haastajan Susanna Camusson välinen kilpailu järjestön ykköspaikasta. Lopulta SAK:n kannattama Burrow sai jatkokauden.

Vuosittain järjestettävässä Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työkonferenssissa SAK oli mukana käynnistämässä kaksivuotisia neuvotteluja väkivaltaa ja häirintää koskevasta yleissopimuksesta ja sitä täydentävästä suosituksesta. SAK osallistui aktiivisesti työkonferenssia edeltävään Suomen tavoitteiden valmisteluun. Kansallisen valmistelun lisäksi SAK teki yhteistyötä pohjoismaisen ja laajemmin eurooppalaisen palkansaajaliikkeen kanssa. Sopimusneuvottelut jatkuvat ILO:n työkonferenssissa 2019.

Elokuussa 2018 SAK oli yhteistyössä STTK:n, Akavan, EK:n ja Eurooppalaisen Suomen kanssa mukana toteuttamassa ensimmäistä kertaa järjestettyä Turun Eurooppa-foorumia.

Pekka Ristelä

kansainvälisten asioiden päällikkö

Osallistuin joulukuussa ITUC:n delegaatiossa YK:n Katowicen ilmastokonferenssiin, jossa YK:n jäsenvaltiot päättivät Pariisin sopimuksen sääntökirjasta. Se määrittelee kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen, seurannan ja raportoinnin. Tavoitteena on edelleen rajoittaa ilmaston lämpeneminen kahteen asteeseen ja pyrkiä kohti 1,5 asteen lämpenemistä.

Lisäksi valtiopäämiehet sitoutuivat "Silesian julistukseen", joka vahvistaa työntekijöille oikeudenmukaisen siirtymän vähähiiliseen yhteiskuntaan. Oli upeaa huomata, että poliitikkoja ja virkamiehiä kiinnosti vihdoinkin ilmastopolitiikan reiluus ja se, miten siirtymä vähähiiliseen yhteiskuntaan voidaan tehdä niin, että se turvaa työntekijöiden asemaa. He ovat vihdoin sisäistämässä globaalin ay-liikkeen jo vuodesta 2006 ajaman viestin, että päästövähennysten kunnianhimoa voidaan nostaa varmimmin, kun ilmastopolitiikka on reilua ja huomioi työntekijöiden, heidän perheidensä ja yhteisön turvan sekä perustuu vahvasti ihmisoikeuksiin.

Osallistuin ITUC:n delegaatiossa myös keväällä 2018 "pre-Katowitcheen", jossa globaali ay-liike vaikutti erityisesti Puolan ylimpään johtoon niin, että se päätti ottaa työntekijöiden oikeudenmukaisen siirtymän ilmastokonferenssinsa tärkeimmäksi yksittäiseksi teemakseen.

Pia Björkbacka

kansainvälisten asioiden asiantuntija

Vaikuttamista koko Suomessa

Pidämme työntekijöiden puolta koko valtakunnassa.
SAK:lla on useita toimistoja ympäri Suomen.

Tampere ja Häme

Vuosi 2018 oli SAK:n Länsi-Suomen alueella yhteistyön tiivistämisen aikaa. Kolmen maakunnan kesken järjestämme jatkossa yhä useammin yhteisiä tilaisuuksia.

Tuleva vaalivuosi puhutti jäsenkuntaa. Palkansaajien äänen kuulumista pidettiin ensiarvoisen tärkeänä.

Hyödynnämme sosiaalista mediaa järjestötyössä koko ajan laajemmin. Aluetoiminnan yhteisessä somehankkeessa keräämme hyviä ideoita ja käytäntöjä sekä verkostoidumme muiden alueiden someosaajien kanssa. SAK:laisilla aktiiveilla on ay-substanssi hallussa ja tekniikka pelaa, mutta oman somepresensin ylläpitämiseen tarvitaan rohkaisua.

Sanni Halla-aho
alue- ja järjestöasiantuntija, Tampere

Vuosi 2018 toi mukanaan muutoksia Hämeeseen. Aloitin syksyllä uutena alue- ja järjestöasiantuntijana ja melkein samaan aikaan valittiin myös uusi aluetoimikunta seuraavalle kaksivuotiskaudelle. Loppuvuotta leimasi vilkas ja painava julkinen keskustelu työehdoista, kun maan hallitus esitti irtisanomissuojan heikentämistä. Asia puhututti paljon myös Hämeen aluetoimikuntalaisia ja muita toimijoita. Joulukuussa koulutauduttiin vielä uudella porukalla Itämeren laineilla muiden Etelä-Suomen toiminta-alueen aluetoimikuntien kanssa.

Anna Mäkipää
alue- ja järjestöasiantuntija, Häme

Oulu ja Kuopio

SAK osallistuu pohjoisella alueella moniin aluekehityshankkeisiin. Työskentely maakuntien yhteistyöryhmissä sekä monissa maakuntaudistuksen johto- ja seurantaryhmissä antaa hyvät mahdollisuudet vaikuttaa aluekehitykseen ja sote- ja maakuntaudistukseen. SAK:lla on edustukset myös valtionhallinnon neuvottelukunnissa ja AVI:n työsuojeluvastuualueen lautakunnassa.

Pohjoisen alueen erityisvastuina ovat rajaseutuyhteistyö sekä EAKR- ja ESR-ohjelmien koordinointi Itä- ja Pohjois-Suomessa. Pohjoisen alueen vastuulla on ollut SAK:n edustus TEM:n EU-4-jaostossa, joka tekee ehdotuksia koheesio politiikan suuntaviivoista EU:n seuraavalle ohjelmakaudelle.

Vastuullamme on myös Interreg-Nord-seurantakomitean työ. Interreg-Nord -ohjelma käsittelee Norjan, Ruotsin ja Suomen pohjoisten alueiden kehitysohjelmia ja sille kuuluu myös saamelaisalueiden kehittämishankkeet.

Muista alueista poiketen pohjoinen alue on vuosittain järjestänyt Lapin AY/SAK-päivät pyhäinpäivänä. Alustajina ovat olleet pohjoisen alueen vaikuttajat sekä SAK:n ja liittojen johto. Päivät ovat keränneet useita satoja pohjoisen aktiiveja yhteen.

Vesa Saarinen

alue- ja järjestöasiantuntija, Oulu

Elokuun puolivälissä 2018 siirryin Teollisuusliiton aluetoimitsijan työstä SAK:n Itä-Suomen alue- ja järjestöasiantuntijan työhön Kuopion aluetoimistoon vuotta aikaisemmin aloittaneen Maaret Pulliaisen työpariksi. Alue on tuttu, mutta löytyihän ay-kentästä runsaasti ihmisiä, joita en ollut ennen tavannut! Tutustuminen ja verkostoituminen tuntui luontevalta ja tarpeellisesta. Kiertäessäni maakunnissa olevien liittojen aluetoimistoja, toivottiin esimerkiksi alueella toimivien ammattiliittojen yhteistyön tiivistämistä ja liittojen nuorten toiminnan aktivointia.

Monipuolisuus työnkuvassa on yllättänyt monesti ja aina positiivisesti. Kahden maakunnan, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan paikallisjärjestöt, aluetoimikunnat ja niissä toimivat luottamushenkilöt alkavat muuttua tutuiksi henkilöiksi pelkistä nimistä paperilla. Kampanjointia ja edunvalvontaa teemme yhteistyössä, se kuvastaa kulunutta ja tulevaa vuotta.

Timo Haverinen

alue- ja järjestöasiantuntija, Kuopio

Turku ja Kouvola

Vuoteen 2018 mahtuu monta tärkeää tapahtumaa:

- Saimme Nuorten toimintaryhmiin uudet vetäjät ja uutta puhtia sekä Satakunnassa että Varsinais-Suomessa.
- SAK:n Lounais- ja Länsi-Suomen aluetoimikuntien Tammikuun tapaaminen pidettiin 19.-20. tammikuuta Harjavallassa.
- #Äänityöttömälle -mielenilmaus aktiivimallia vastaan kiinnosti myös Turun seudulla. Tapahtumaan lähti kymmenen bussia Turusta, kaksi Porista ja yksi Raumalta.
- Pop Up -kesäduunarikahvilaa pidimme torstaina 19. heinäkuuta Porin SuomiAreenalla.
- Aluekokoukset Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa pidettiin samana päivänä eli lauantaina 27. lokakuuta Kylpylähotelli Caribiassa. Seminaariosuudessa kerroimme Vapaiden valtakunnasta.
- Valtakunnallisena vastuuhan oli, että jokaisella viidellä toiminta-alueella pidettiin työsuojelutalouksia. Paikkakunnat olivat: Joensuu, Turku, Lahti, Jyväskylä ja Kittilä, Lapin ay-päivät. Tilaisuudet onnistuivat hyvin.

Outi Rannikko

alue- ja järjestöasiantuntija, Turku

SAK:n Kouvolan toimisto jatkoi työtä maakunnallisessa yhteistoiminta-alueissa, kuten esimerkiksi Maakunnan yhteistyöryhmissä eli MYR:reissä. Kouvolan toimiston alueella on kolme maakuntaa eli Kymenlaakson, Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon maakunnat. Vaikuttamistyötä teimme sidosryhmien ja alueellisten toimijoiden kanssa. Alueellisesti pystyimme vaikuttamaan maakunnan yhteistyöryhmän päätöksentekoon.

Yksi iso asia vuonna 2018 oli sote- ja maakuntauudistuksen valmistelut. Sote-asioissa Eksotella Etelä-Karjalan maakunnassa oli jo aiemmin pisimmälle menevät ratkaisut hoitaa sosiaali- ja terveystoimen asioita keskitetysti. Yhteistyötä ja vaikuttamista teimme näiden isojen asioiden maaliin saamiseksi maakunnallisesti niin alueen toimitsijoiden, aluetoimikuntien kuin muiden sidosryhmien kanssa. Vaikka uudistus ei toteutuisi, meille on syntynyt tätä kautta uusia ja luontevia yhteistoimintasuhteita eri sidosryhmiin.

Kari Kokkola

alue- ja järjestöasiantuntija, Kouvola

Uusimaa

Teimme yhdessä puheenjohtaja Jarkko Elorannan kanssa keväällä 2018 aluekierroksen, jossa tutustuimme alueiden aktiiveihin, toimitsijoihin ja jäsentemme mielenkiintoisiin työpaikkoihin.

Kävimme Turussa, Oulussa, Tampereella, Kuopiossa sekä Kouvolassa ja työpaikkavierailukohteitamme olivat Sandvik, sanomalehti Ilkka, Tampereen Työväen Teatteri, Powerflute ja Kaslink.

Monikulttuurinen Samassa joukkueessa -jalkapallotapahtuma järjestettiin jo toista kertaa ja tällä kertaa kilpailuareenana toimi Brahen kenttä Helsingissä. Jalkapalloilun paremmuudesta kilpailtiin kahdessa sarjassa: Play for Fun ja Play to Win – molemmissa sarjoissa pelasi kahdeksan joukkuetta. Tällä kertaa voiton vei Play for Fun -sarjassa Suomen Eduskunnan joukkue ja Play to Win -sarjassa Helsingin Poliisilaitoksen joukkue. Oheisohjelmana tilaisuudessa oli muun muassa liittojen ja yhteistyökumppaneiden esittelypisteitä, katusalsaa a´la Banda Caribe & Frank Bueno, lastenmusiikkia Kengurumeiningin vauhdittamana ja kuplafutista. Ja hauskaa oli.

Hannele Ugur

alutoiminnan kehittämisspällikkö

SAK Uudenmaan alutoiminta vuonna 2018 oli vauhdikasta! Vuosi alkoi heti vauhdilla #äänityöttömälle -tilaisuuden järjestämisellä 2. helmikuuta Senaatintorilla. Työsuojeluiltaapäivä järjestettiin keväällä Helsingissä ja aluevaikuttajakoulutukseen osallistuimme Imatralla. Uusimaa-viikolla toukokuussa järjestimme Tekoäly – Työkulttuurin muutos vai hyppy tuntemattomaan? -tilaisuuden palkansaajajärjestöjen ja Uudenmaan liiton kanssa. Samassa joukkueessa -tapahtumassa kirmasi jalkapallon perässä 16 joukkuetta legendaarisella Brahen -kentällä. Syksyllä valittiin uudet alutoimikunnat ja esimerkkejä toimintaan saimme tutustumismatkalta Ruotsin LO:n vieraana.

Tatu Tuomela

alue- ja järjestöasiantuntija, Uusimaa

UUSIMAA

Vuoden 2018 julkaisut

Työelämän pelisäännöt, selkosuomi

Työelämän pelisäännöt, selkoruotsi

Työelämän pelisäännöt, englantti

Työelämän pelisäännöt, viro

Työelämän pelisäännöt, venäjä

Työelämän pelisäännöt, arabia

Työtön ansaitsee luottamuksen - SAK:n kannustava työllistymismalli

SAK:n tavoitteet kevään kehysriihen

Keikkatyöntekijän toimeentulo muuttuvassa maailmassa (Mahdollisuksien aika)

Mahdollisuksien ajan loppuraportti - Kuuluuko työntekijän ääni alustataloudessa?

(suomi, englantti)

SAK:n historiikki: Laatu ja vapaa-aikaa - Tulopolitiikan aika II

SAK:n vuosikertomus 2017

Eduskuntavaalitavoitteet

Hyvän työn mittari 2018

Mikko Kesän raportti: Tekoöly tulee - muuttuuko työ? (Mahdollisuksien aika)

Miten teknologia muuttaa palkansaajien työtä - Työelämäbarometrin 2018 osaraportti (Mahdollisuksien aika, tutkimus)

Työolobarometrin osaraportti 2018: Hyvä työ on mahdollista - Tekemistä silti riittää

Julkaisimme vuoden 2019 alussa neljä julkaisua, joita työstimme jo edellisen vuoden:

- Työtön ansaitsee luottamuksen - SAK:n kannustava työllistymisurva
- Mikko Kesän raportti: Vajaalla työllä, valtavalla vaivalla
- Eduskuntavaaliesite
- EU-vaaleihin esite

5 SAK jatkoi uudistumista

Viestintä eteni ideasta käytäntöön

JOS EDELLISTÄ VUOTTA leimasi viestinnän uudistaminen ja suunnittelu, vuosi 2018 painottui suunnitelmien toteuttamiseen.

Edellisenä vuonna julkaistu ulkoinen ilme (jonka mukaan tämäkin julkaisu on tehty) otettiin käyttöön kaikissa kanavissa ja tuotteissa. On vaikeaa päättää, onko tämän vuoden näkyvin muutos SAK:n uudistuneet julkaisut vai toimiston yleisilme. Makuasia, mutta kumpaankin toteutettiin uuden ilmeen mukainen raikas ja visuaalinen ulkomuoto.

Koska sosiaalinen media on yhä tärkeämpi vaikuttamis- ja tiedottamiskanava, olemme panostaneet siihen. Jokainen käytössä olevan kanava on kasvattanut seuraajamääriä ja

olemme ottaneet käyttöön myös uusia väyliä, kuten Instagramin. Löydät sen nimellä sak_ffc. Uudet kanavat ja viestintämuodot vaativat uusia työvälineitä ja mekin olemme ahkerasti hioneet SAK:n viestinnässä taitojamme. Tuloksena on ollut grafiikkaa, videota sekä entistä paremmin kohdistettua viestiä.

Video kasvattaa edelleen suosiotaan, ja myös me lisäsimme 2018 videoiden tuotantoa. Videoiden laatua on myös parannettu luomalla niihin yhtenäisen ulkoasu. Kokonaan uutena elementtinä otimme käyttöön SAK:ta varten luodut animaatiohahmot. Niiden avulla voimme tehdä kuvitettuja videoita sekä käyttää hahmoja erilaisissa julkaisuissa ja infografiikassa.

Välineet ja kanavat ovat keino tuoda asiat esille, mutta viestinnän päätyö on viestin paketointi niin, että se kuuluu kauas ja kirkkaasti. Tätä työtä saatiin tehdä vuonna 2018 paljon. Perustyön lisäksi aktiivimallia ja työntekijän työsuhteen heikennystä vastustaneet kampanjat työllistivät piikkeinä paljon ja toivat viestinnän valokeilaan.

Tuloksena oli ennätysmäärä sosiaalisen median näkyvyyttä ja se tärkein: onnistuimme torppaamaan heikennyksiä, tuomaan esille epäkohtia ja viemään eteenpäin jäsenillemme tärkeitä asioita.

Kotiuduimme uuteen Pitkäsillanrannan toimistoon

SAK EI MUUTA KOVIN USEIN. Edellisissä tiloissa Hakaniemen rannassa ehti vierähtää yli puoli vuosisataa niin, että Metallitalon kyljessä olevasta SAK:n valologosta tuli tuttu maamerkki Hakaniemen torilla kulkeville.

Nyt katsomme tulevaisuuteen monipuolisessa ja joustavassa hybriditoimistossa Hakaniemen laidalla Pitkäsillan kupeessa. Pitkäsillanranta 3:een muutimme heti pääsiäisen jälkeen huhtikuussa 2018.

Toimistostamme on muotoutunut ensimmäisen vuoden aikana työmarkkina-asioiden ”yhteistyökeskus”, jossa neuvottelemme, sovimme ja kehitämme parempaa työelämää kaikille suomalaisille. Ensimmäisen kerroksen kokoushuoneet ovat tulleet tutuksi monille liittojen työntekijöille, sidosryhmille, yhteiskuntavaikuttajille, toimittajille ja muille yhteistyökumppaneille, jotka ovat osallistuneet tiloissamme pidettyihin kokouksiin, mediatilaisuuksiin ja työmarkkinoiden kehittämistyöhön.

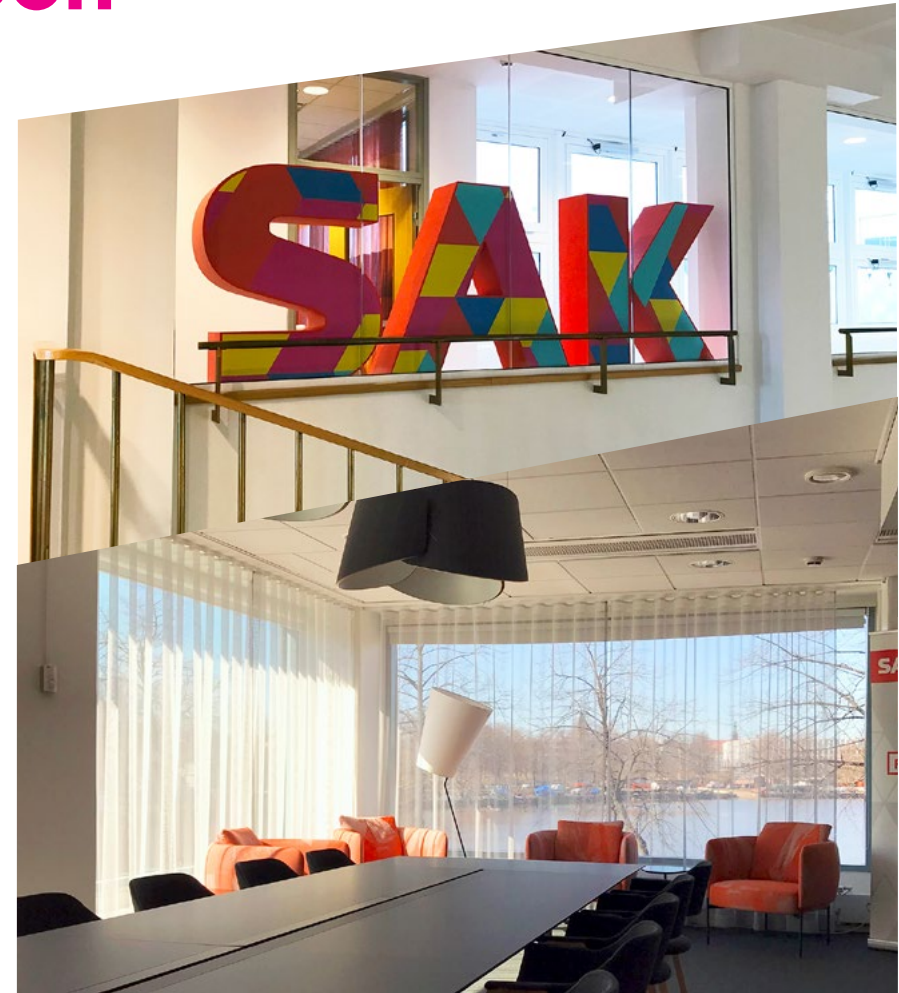
Henkilöstö oli vahvasti mukana uusien toimitilojen suunnittelussa. Uuden tilan etsimisessä ja suunnittelussa esimiehiä avustivat avainhenkilöiden haastattelut, henkilöstökyselyt, johtoryhmän työpajat, henkilöstön työpajatyöskentely eri teemoista ja eri vaiheissa sekä toimitilatyöryhmä.

Muuttoa uusiin tiloihin puolisivat toiminnallisuuden paraneminen, tilatarpeen väheneminen ja kustannussäästöt, mutta säästöt eivät olleet ainoa syy muuttoon.

Uusilla tiloilla tavoittelemme avoimuutta, yhdessä tekemistä, vuorovaikutteisuutta, tiimi- ja projektityötä, matalaa organisaatorakennetta sekä työhyvinvointia ja työtyytyväisyyttä. Toimitiloilla haluamme välittää viestiä myönteisestä, uudistuvasta ja ajanhermolla olevasta SAK:sta.

Myös suomalainen työ on meille tärkeää, ja siksi kokous- ja muissa yhteisissä tiloissa on suomalaista upeaa puusepäntyötä. Huonekalu- ja sisustusratkaisut ovat suomalaista työtä valtaosin eli yli 90 prosenttisesti.

Sisustusratkaisuisuissa hyödynsimme SAK:n syksyllä 2017 uusittua graafista ilmettä ja värejä.

SAK ottaa digitalisaation mahdollisuuksista kiinni

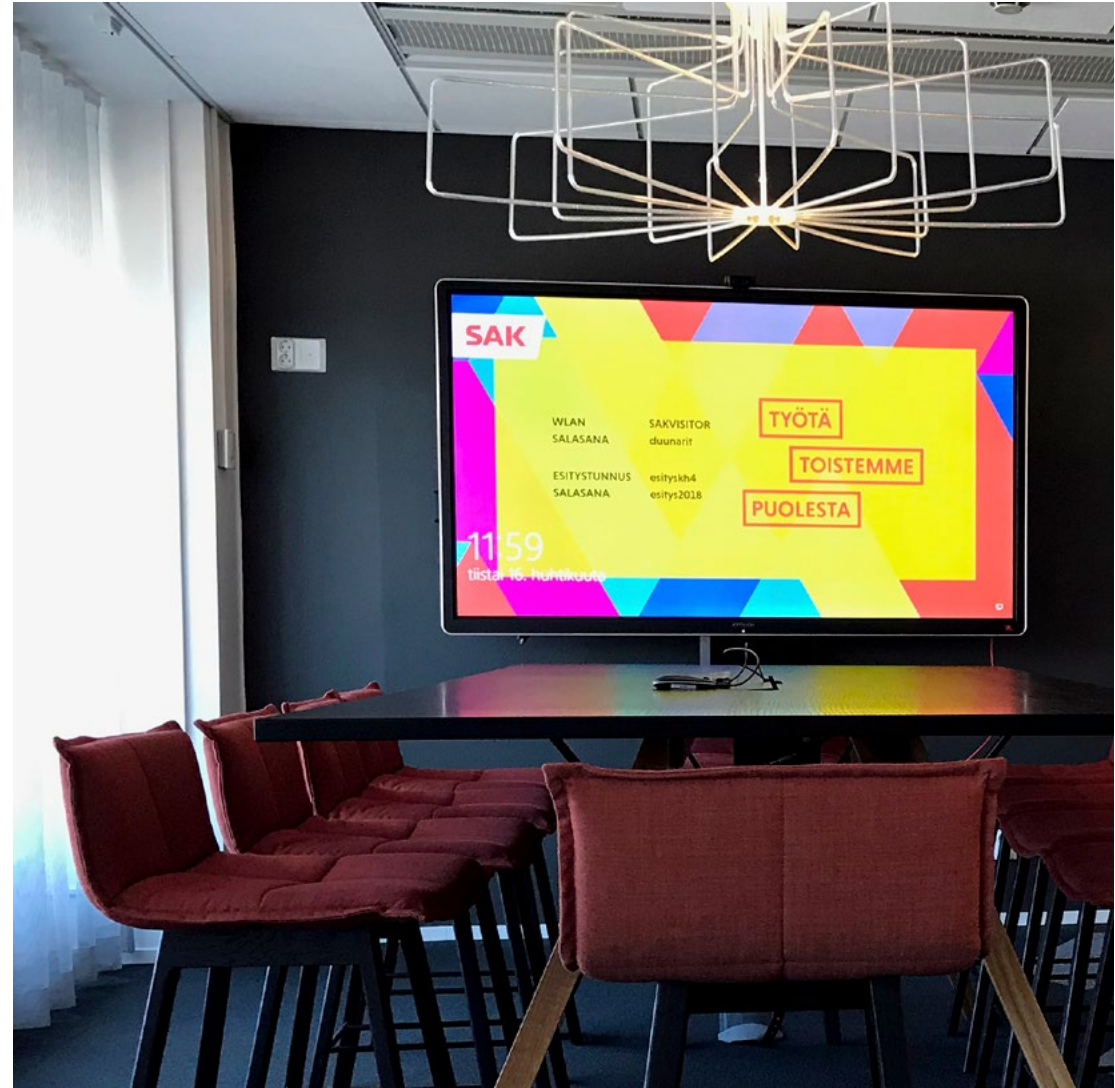
Työ- ja toimintatapojen uudistaminen oli olennainen osa muuttoamme ja siihen liittyvää suunnittelutyötä. Osa uusista toimintatavoista liittyi digitalisaation hyödyntämiseen.

Digiloikka onnistuu parhaiten moderneilla ja helppokäyttöisillä laitteilla, joissa on uudet av- ja digiratkaisut. Uudistimme kokonaan kokoustekniikan. Kiinnitimme jo toimistotilojen suunnittelussa huomiota erityisesti ergonomiaan ja työvälineisiin.

Tarkoituksenamme on, että pystymme pitämään entistä vaivatommammin kokouksia etänä myös paikallisjärjestöjen kanssa. Etäkokousten tukeminen säästää aikaa ja on myös ympäristöystävällinen valinta.

Muuton lähestyessä luovuimme omasta konesalista ja tuotamme palvelinpalvelut jatkossa ostopalveluna. Samalla tietotyövälineet vaihtuivat nykyaikaiseen liikkuvaan työhön soveltuviksi.

Pilvipalveluiden käyttöön siirryimme turvallisesti niin, että se täyttää uudet EU:n tietosuojalain vaatimukset. Tietosuojalaki tuli voimaan vuonna 2018.

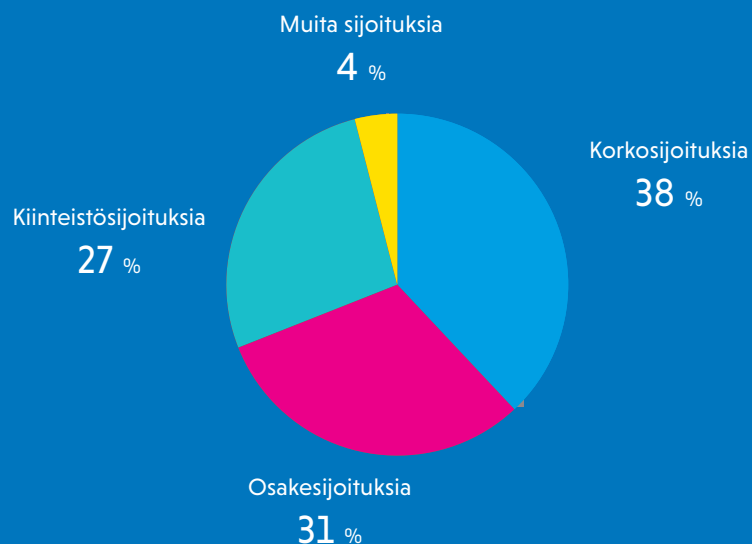

6 Sijoituksia reiluun työhön

SIOJITUSTUOTOT ovat tärkeä osa SAK:n toiminnan rahoitusta. Rahoitimme vuonna 2018 toiminnastamme 82 prosenttia jäsenmaksuilla, loput 18 prosenttia katoimme sijoitustoiminnan tuotoilla. Jäsenmaksukertymän alenemisen myötä sijoittamisella ja sijoitusten tuotoilla on entistä suurempi merkitys SAK:n varsinaisen toiminnan rahoittamisessa.

SAK:n sijoitustoiminta on linjassa toimintamme eettisen arvoperustan kanssa. Sijoittajana SAK edistää vastuullista toimintaa ohjaamalla sijoituksiaan maihin ja yrityksiin, jotka kunnioittavat ihmisoikeuksia, ILO:n kolmikantaisesti vahvistamia työelämän perusoikeuksia sekä pyrkivät vähentämään toimintansa negatiivisia ympäristövaikutuksia. SAK suosii sijoituksia sijoituskohteisiin, jotka toiminnallaan aktiivisesti edistävät vähähiilistä ja ilmastokestävää kehitystä.

Sijoitusstrategiaamme kuuluu pitkäjänteisyys, suurten riskien kaihtaminen, sijoitusten turvallinen hajauttaminen sekä riittävän maksuvalmiuden turvaava jatkuva likviditeetti. Tavoitteellinen ja vastuullinen sijoitustoiminta turvaa osaltaan toimintamme jatkumisen.

 Toimintakulut **12** miljoonaa euroa, josta henkilöstökulujen osuus 6 miljoonaa euroa.

 9,7 miljoonaa euroa jäsenmaksutuloja. Vuodesta 2017 jäsenmaksutuotot vähenivät 12 %.

 63,2 miljoonan euron tase, josta sijoitusomaisuutta 55,5 miljoonaa euroa.

 585 000 miljoonan euron alijäämä 2018.

 990 000 poistot uuden keskustoimiston toimitilasaneerauksen takia.

 Markkinoiden yleinen epävakaus vuoden viimeisellä kvartaalilla heikensi SAK:n sijoitustoiminnan tulosta koko vuoden osalta. Sijoitustoiminnan nettotuotto 1,6 miljoonaa euroa.

SAK

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK

Pitkäsillanranta 3

PL 157, 00531 Helsinki

sak@sak.fi

www.sak.fi

TYÖTÄ
TOISTEMME
PUOLESTA